

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra managementu

**Kvalita života a výzkum hodnotového systému současné
generace**

Bakalářská práce

Autor: Šárka Myšková
Studijní obor: Finanční management

Vedoucí práce: PhDr. Věra Strnadová, Ph.D.
Odborný konzultant: Ing. Jaroslava Dittrichová, Ph.D.

Hradec Králové

duben 2015

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 20. 4. 2015

.....
Myšková Šárka

Poděkování:

V první řadě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce PhDr. Věře Strnadové, Ph.D. za metodické vedení práce, ochotu a cenné rady, které mi při vypracování poskytla. Za pomoc při zpracování finanční stránky bakalářské práce děkuji Ing. Jaroslavě Dittrichové, Ph.D., vedoucí katedry ekonomie. Dále bych ráda poděkovala všem účastníkům výzkumu, kteří mi poskytli zdroj dat pro zpracování praktické části mé práce.

Anotace

Bakalářské práce se zabývá problematikou kvality života a výzkumem hodnotového systému současné generace. Cílem bakalářské práce je porovnat kvalitu života studentů středních a vysokých škol s ohledem na jejich finanční situaci a následné vyvození výsledků.

V teoretické části je vymezen pojem kvalita života a její historie, dále je na kvalitu života pohlíženo z různých pohledů. Ve fyziologickém přístupu je podrobně popsáno zdraví a faktory, které jej i samotnou kvalitu života pozitivně a negativně ovlivňují, následuje psychologický přístup, ze sociologických aspektů je zmíněn např. životní styl a úroveň, malá zmínka je i o ekologickém pohledu a tato kapitola je zakončena ekonomickým hlediskem. Konec teoretické části je věnován metodám měření kvality života.

Praktická část je zaměřena na měření kvality života pomocí dotazníku SEIQoL, který respondenti vyplnili společně s dotazníkem finanční situace. Tato část obsahuje vlastní poznatky zjištěné pomocí rozboru získaných dat.

Klíčová slova

Kvalita života, zdraví, spokojenost, subjektivita, finanční situace

Annotation

Title: Quality of Life and The Research of Value System of The Present Generation

This Bachelor thesis deals with the quality of life and researches the value system of the present generation. The aim of this thesis is to compare the quality of life for students of secondary schools and universities to their financial situation and to summarize the results.

The theoretical part defines the notion of quality of life and its history, as well there is a view of the quality of life from different perspectives. In the physiological approach health is described in detail and other factors, which influence health positively and negatively, followed by the psychological approach. The sociological aspects are mentioned also, for example in lifestyle and the quality of living, as well as the ecological point of view. This chapter concludes by the economic point of view. The end of the theoretical part deals with the methods of measuring the quality of life.

The practical part is focused on measuring the quality of life through SEIQoL and the financial situation of individual respondents. This part contains information identified through an analysis of the data obtained.

Keywords:

Quality of Life, Health, Satisfaction, Subjectivity, Financial Situation

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Literární rešerše	3
3	Teoretická část	4
3.1	Kvalita života.....	4
3.1.1	Historie pojmu	4
3.1.2	Vymezení pojmu	4
3.2	Různé přístupy ke kvalitě života	8
3.2.1	Fyziologický přístup ke kvalitě života	9
3.2.2	Psychologický přístup ke kvalitě života.....	18
3.2.3	Sociologické aspekty kvality života	19
3.2.4	Ekologické hledisko kvality života.....	21
3.2.5	Ekonomické hledisko kvality života.....	21
3.2.6	Kvalita života a vzdělání	23
3.3	Metody měření kvality života	24
3.3.1	Objektivní metody	24
3.3.2	Subjektivní metody	25
3.3.3	Smíšené metody	28
4	Praktická část.....	29
4.1	Cíl výzkumu	29
4.2	Zkoumaný vzorek respondentů.....	29

4.3	Způsob sběru dat, výzkumné metody	30
4.3.1	Metoda SEIQol.....	31
4.3.2	Dotazník finanční situace	31
4.4	Způsob zpracování dat	32
4.5	Výsledky a jejich interpretace	32
4.5.1	Vyhodnocení metody SEIQol.....	32
4.5.2	Vyhodnocení dotazníku finanční situace.....	43
5	Shrnutí a diskuze	51
6	Závěr.....	56
7	Seznam použité literatury.....	59
8	Seznam obrázků.....	61
9	Seznam tabulek	62
10	Seznam grafů.....	64
11	Přílohy	66
11.1	Vzor použitého dotazníku.....	66
11.2	Souhrnný přehled dat získaných metodou SEIQoL.....	69

1 Úvod

Bakalářská práce se zabývá problematikou kvality života. Ta je v posledních letech sledována ve více vědních oborech, v psychologii, sociologii, ekonomice a dalších. Přesto žádná přesná definice nebyla dosud úplně přijata. Podmínky života se neustále mění a s nimi se mění i kvalita života společnosti.

Tato práce se věnuje studentům, středoškolským a vysokoškolským. Pod pojmem kvalita života si studenti mnohdy představí něco jiného než jejich rodiče či dokonce prarodiče. Žebříček jejich hodnot je dosti odlišný a počítá se s tím, že aspekty, které daná osoba považuje za podstatné, se mohou v průběhu jejího života změnit. A právě tím, co studenti současné generace považují za podstatné, se bude tato práce zabývat.

Hlavním cílem práce je porovnat kvalitu života pomocí metody SEIQol u studentů středních a vysokých škol, zjistit, zda v tak krátkém časovém období, jako je přechod z jedné školy na druhou, nastávají změny v pohledu na kvalitu života, změny v žebříčku hodnot a pokud nastávají, tak jaký mají vliv na celkovou spokojenost jedince s jeho životem. Dalším úkolem práce je srovnání finanční situace studentů a určení toho, jaký posun nastává zde. Neméně důležitým účelem práce je zjistit, jaký vliv má spokojenost či nespokojenost s finanční situací na kvalitu života jedince. Práce je členěna na dvě části. Teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy, historie a různé pohledy na kvalitu života. Ve fyziologickém přístupu je podrobně popsáno zdraví a faktory, které jej i samotnou kvalitu života pozitivně a negativně ovlivňují, následuje malá zmínka o psychologickém přístupu, ze sociologických aspektů je podotknut např. životní styl a úroveň, krátce je popsán i ekologický pohled a tato kapitola je zakončena ekonomickým hlediskem. Konec teoretické části je věnován podrobnému popisu metod, kterými lze kvalitu života měřit.

Praktická část je zaměřena na výzkum kvality života studentů pomocí metody SEIQol, která využívá individuálního přístupu, kdy respondent sám nadefinuje a poté zhodnotí životní cíle, na nichž mu právě záleží. Metoda SEIQol je navíc doplněna o dotazník finanční situace, jehož úkolem je přinést komplexnější obraz o dotazované

osobě. Následuje porovnání obou skupin studentů. Tato část zahrnuje vlastní poznatky zjištěné pomocí rozboru získaných dat.

2 Literární rešerše

Hlavními literárními zdroji pro teoretickou část bakalářské práce jsou tyto publikace.

VAĐUROVÁ, Helena a Pavel MÜHLPACHR. *Kvalita života: teoretická a metodologická východiska*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, 143 s. ISBN 80-210-3754-7.

Prvním zdrojem této práce je kniha *Kvalita života: teoretická a metodologická východiska* od autorů Mgr. Heleny Vaďurové a doc. PhDr. Pavla Mühlpachera, PhD., kteří ve své knize nahlíží na kvalitu života z různých úhlů a v globálních souvislostech. Dále se kniha věnuje měření kvality života u specifických skupin populace, jako jsou adolescenti, senioři apod.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2009. ISBN 80-736-7568-4.

Autorem dalších dvou hlavních zdrojů práce je PhDr. Jaro Křivohlavý, CSc., jeden z předních českých psychologů. V knize *Psychologie zdraví* se zabývá nejen zdravím, ale i faktory, které jej ovlivňují, dále kvalitou života a metodami určenými k jejímu měření.

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Jak zvládat stres*. Praha: Grada - Avicenum, 1994, 190 s. ISBN 80-716-9121-6.

Ve své další publikaci *Jak zvládat stres* se výše jmenovaný autor zabývá příčinami stresu a způsoby, jak stres lépe zvládat.

3 Teoretická část

3.1 Kvalita života

3.1.1 Historie pojmu

Zájem o kvalitu života se objevuje už v římské a řecké mytologii. Do psychologie se tato problematika dostává koncem 30. let 20. století. Pojem „kvalita života“ poprvé zmínil Arthur Cecil Pigou roku 1920 ve své práci, zabývající se ekonomii a sociálním zabezpečením. Jeho výzkum se zabýval dopadem státní podpory na život sociálně slabší vrstvy a také na státní rozpočet. Jeho hlavním přínosem byl rozvoj ekonomie blahobytu. S ohlasem se však nesetkal a pojem kvality života byl znovu objeven až po 2. světové válce. Jeho rozvoji nahrály další události. Světová zdravotnická organizace rozšířila definici zdraví o fyzickou, duševní a sociální pohodu. Na základě této definice se rozpoutaly diskuze o měřitelnosti zdraví a kvality života. Dále rostoucí sociální nerovnosti se staly v 60. letech 20. století impulzem pro různá sociální hnutí. [1]

V politice se kvalita života objevuje za vlády amerických prezidentů J. F. Kennedyho a L. B. Johnsona. Do Evropy se tento pojem dostal v programu Římského klubu, nevládní organizace založené roku 1968. Jednou z jeho hlavních aktivit bylo zvyšování životní úrovně a kvality života. [1]

V České republice se pojem kvality života objevuje v 80. letech 20. století. Je spojován s Psychiatrickým centrem v Praze, s I. Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Praze a s Jarem Křivohlavým. [1]

3.1.2 Vymezení pojmu

Zatím neexistuje jedna univerzální plně uznávaná definice kvality života. Mnoho organizací přichází se svým vlastním vymezením, což má za následek velkou rozmanitost jednotlivých definic. Za jednu z nejpoužívanějších se dá považovat definice Světové zdravotnické organizace (WHO), která kvalitu života definuje takto:

„Kvalita života je definována jako jedincova percepce jeho pozice v životě v kontextu své kultury a hodnotového systému a ve vztahu k jeho cílům, očekáváním, normám a obavám. Jedná se o velice široký koncept, multifaktoriálně ovlivněný jedincovým fyzickým zdravím, psychickým stavem, osobním vyznáním, sociálními vztahy a vztahem ke klíčovým oblastem jeho životního prostředí.“ [1, str. 11]

Ukázky dalších definic kvality života:

- Definice pomocí jiného pojmu

„Kvalita života je komplexní měření fyzické, psychické a sociální pohody, štěstí, spokojenosti a naplnění tak, jak je vnímána každým jedincem nebo skupinou.“ [1, str. 12]

„Kvalita života jako taková neexistuje, význam nabývá, jedině je-li vymezeno konkrétní prostředí, ve kterém je měřena. Kvalita života musí být vždy ve spojení s řešením otázky „jaká kvalita a pro koho“. Pouze takovým logicko-konkrétním přístupem je možné zabezpečit orientační funkci tohoto pojmu a jeho využitelnost ve společenské praxi.“ [1, str. 12]

- Definice vyjadřující vztah mezi charakteristikami kvality života

„Kvalita života je stupeň, v němž prožívání života uspokojuje individuální psychologická a fyzická přání a potřeby. Kvalita života je výsledkem osobních hodnot a životního stylu, skrze něž se je jedinec snaží naplnit.“ [1, str. 12]

- Definice zaměřené na typický znak kvality života

„Kvalita života je definována jako subjektivní hodnocení vlastní životní situace.“ [1, str. 12]

- Definice kvality života výčtem

„Kvalita života je vymezena v rámci čtyř oblastí spokojenosti: fyzická pohoda, materiální pohoda, kognitivní pohoda (pocit spokojenosti) a sociální pohoda (sounáležitost ke společnosti).“ [1, str. 13]

- Definice zdůrazňující určitou oblast (pocit štěstí a spokojenosti)

„Kvalita života je definována jako intenzita pocitu spokojenosti v oblasti uspokojování fyzických, psychických, sociálních a materiálních potřeb a aktivit.“ [1, str. 13]

Rozsah pojetí kvality života

Engel a Bergsma rozlišují tři sféry podle rozsahu měření kvality života:

- makro-rovina – Na této rovině jde o otázky kvality života velkých společenských celků, např. dané země, kontinentu. Řeší se otázky základních politických úvah, boje s terorismem nebo hladomoru.
- mezo-rovina – Na této úrovni měření probíhá v malých sociálních skupinách, jako jsou školy, podniky. Do popředí vystupují otázky týkající se vztahů mezi lidmi, sdílení hodnot apod.
- personální rovina – Ve středu zájmu stojí jednotlivec. Ten podává subjektivní hodnocení svého života. [1]

Dimenze kvality života

Koncept kvality života může být posuzován ze dvou hledisek – objektivního a subjektivního. Objektivní dimenze odpovídá životním podmínkám daného jedince. Subjektivní stránku tvoří jeho životní spokojenost, přičemž pro posouzení kvality života člověka je potřeba znát jeho hodnotový systém a očekávání. [2]

V posledních letech se odborníci z různých oborů často přiklání k tomu, že subjektivní hodnocení je zásadní a určující pro život člověka. Přesto objektivní a subjektivní hodnocení poskytují odlišná data, proto jsou obě nepostradatelnou součástí hodnocení. [1]

„Objektivní kvalita života sleduje materiální, sociální podmínky života, sociální status a fyzické zdraví. Lze ji tedy vymezit jako souhrn ekonomických, sociálních, zdravotních a environmentálních podmínek, které ovlivňují život člověka.“ [1, str. 17]

„Subjektivní kvalita života se týká jedincova vnímání svého postavení ve společnosti v kontextu jeho kultury a hodnotového systému. Výsledná spokojenost je závislá na jeho osobních cílech, očekáváních a zájmech.“ [1, str. 17]

Subjektivní kvalitu života jedince ovlivňuje především jeho zdraví, rodinný život, zaměstnání, finanční zabezpečení rodiny, volný čas, úroveň sociálních vztahů, společenská situace, výhled do budoucnosti a životní prostředí. [3]

Činitelé kvality života

Jesenský rozděluje činitele do dvou základních skupin:

- Vnitřní činitelé – somatické a psychické aspekty
- Vnější činitelé – ekologické, společensko-kulturní, výchovně vzdělávací, pracovní, ekonomické a materiálně technické faktory

Struktura kvalita života podle WHO

Tabulka obecných oblastí, které byly Světovou zdravotnickou organizací označeny za důležité pro kvalitu života.

Tabulka 1 Důležité oblasti při posuzování kvality života

Obecné oblasti	Aspekty jednotlivých oblastí
	celková kvalita života a zdraví
fyzické zdraví	energie a únava
	bolest a neklid
	spánek a odpočinek
psychická pohoda	představa tělesného schématu a vzhled
	negativní city
	pozitivní city
	sebehodnocení
	myšlení, učení, paměť a koncentrace
stupeň samostatnosti	mobilita
	každodenní činnosti
	závislost na lékařských prostředcích a pomoci

	práceschopnost
sociální vztahy	osobní vztahy
	sociální podpora
	sexuální aktivita
životní prostředí	finanční zdroje
	svoboda, fyzické bezpečí a ochrana
	zdravotní a sociální péče, dostupnost a kvalita
	domácí prostředí
	možnosti získávat nové informace a dovednosti
	účastnění se a možnosti rekreací / trávení volného času
	fyzické prostředí (hluk, znečištění, provoz, klima)
	doprava
duchovno, osobní vyznání	vyznání / víra / spiritualita

Zdroj: [1, str. 71]

3.2 Různé přístupy ke kvalitě života

Kvalita života jedince se skládá z více částí, kvalita života společnosti, kvalita zdraví, kvalita vzdělání, kvalita životních podmínek, kvalita bydlení, kvalita životního prostředí, kvalita vody, kvalita služeb atd. Je to téma velmi obsáhlé a může být bráno z různých hledisek.

Pojem kvalita života zasahuje do různých vědních oborů, psychologie, sociologie, ekonomie, ekologie, lékařství a dalších. Proto není divu, že každá z těchto oblastí pohlíží na pojem kvalita života různě.

OSN v programu Agenda on Ageing for the 21st Century vyčlenila 6 základních oblastí kvality života: psychologickou, fyziologickou, ekonomickou, sociální, duchovní a environmentální. [1]

3.2.1 Fyziologický přístup ke kvalitě života

Ústředními pojmy tohoto přístupu jsou kvalita života a zdraví. Většina definic kvality života v sobě obsahovala odkaz na zdraví člověka. Z toho vyplývá blízký vztah mezi těmito pojmy, pokud není člověk zdravý, negativně to ovlivňuje i jeho kvalitu života.

3.2.1.1 Zdraví

Definic zdraví je opět nespočetně. Nejpoužívanější z nich je zřejmě definice dle WHO:

„Zdraví je stav úplné fyzické, psychické a sociální pohody, nikoli pouze nepřítomnost nemoci nebo tělesné chyby.“ [1, str. 24]

Definice dle Seedhouse zní:

„Optimální stav zdraví určité osoby závisí na stavu souboru podmínek, které jí umožní žít a pracovat tak, aby byly splněny její realisticky zvolené a biologické možnosti (potenciály).“ [4, str. 39]

S ohledem na vztah zdraví a kvality života přišel Jaro Křivohlavý se svou vlastní definicí:

„Zdraví je celkový (tělesný, psychický, sociální a duchovní) stav člověka, který mu umožňuje dosahovat optimální kvality života a není překážkou obdobnému snažení druhých lidí.“ [4, str. 40]

Křivohlavý rozeznává dvě základní dimenze zdraví. Zdraví jako prostředek k realizaci určitého cíle. Člověk potřebuje být zdravý, aby mohl svého cíle dosáhnout. Zdraví je žádoucí. Zdraví je důležitý prostředek k dosažení cíle. Druhé pojetí, kdy zdraví je cíl samo o sobě, někdy dokonce nejdůležitější hodnotou pro člověka. [4]

Teorie zdraví

Existují celé řady teorií zdraví. Jednou z uznávaných teorií je monografie Davida Seedhouse (1995), kde rozděluje teorii zdraví do čtyř skupin:

1. „Teorie, které považují zdraví za ideální stav člověka, jemuž je dobře (wellness).“

2. Teorie, které chápou zdraví jako fitness – normální dobré fungování.

3. Teorie, které se dívají na zdraví jako na zboží.

4. Teorie, které chápou zdraví jako určitý druh síly.“ [4, str. 33]

Jinak teorii zdraví pojal Křivohlavý, který je uspořádal podle toho, zda je zdraví chápáno jako prostředek k určitému cíli nebo zda je chápáno jako cíl sám o sobě (dimenze zdraví).

1. Zdraví jako zdroj fyzické a psychické síly – který člověka pomáhá překonávat těžkosti. Množství této síly je různé, může se vytrácet ale i nabývat.

2. Zdraví jako metafyzická síla – je v humanistických teoriích chápána jako vnitřní síla, která může být pojmenována různě (élan, vitalita apod.). Zdraví je něco, co člověku umožňuje dosahovat větších cílů, než je samo zdraví.

3. Salutogeneze – individuální zdroje zdraví – jde o celkovou charakteristiku postoje k životu. Zdraví je závislé na celkovém psychickém stavu člověka více než na fyzickém. Aaron Antonovsky tento postoj označil jako smysl pro integritu a vymezil 3 jeho základní aspekty: smysluplnost, vidění zvládnutelnosti úkolů a schopnost chápat dění, v němž se člověk nachází.

4. Zdraví jako schopnost adaptace – tedy schopnost přizpůsobit si prostředí nebo přizpůsobit se nepříznivým životním podmínkám. Dubos (1959) považuje tuto schopnost za dobrou tělesnou kondici. Zdraví je pak podle něj schopnost pozitivně reagovat na různé výzvy životního prostředí.

5. Zdraví jako schopnost dobrého fungování – často označována slovem „fit“ a „fitness“. Tato definice je dnes velice rozšířena. Přesto má několik nedostatků. Člověk je dle definice buď zdravý, nebo nemocen, chybí plynulý přechod, dále také ze souboru zdravých lidí vylučuje všechny handicapované.

6. Zdraví jako zboží – Tato teorie označuje zdraví jako zboží, které se dá dodat, koupit nebo ztratit. Dá se koupit ve formě léku nebo lékařského zákroku, a to zlepšuje náš

zdravotní stav. Podle Seedhouse však tento přístup vede k pasivnímu postoji v péči o vlastní zdraví.

7. Zdraví jako ideál – Do této kategorie spadá nejznámější definice zdraví, kterou publikovala WHO. Přesto i ta má podle Seedhouse vedle kladů i několik záporů. [4]

I přes odlišnosti jednotlivých teorií, objevují se zde společné charakteristické prvky. V první řadě je zdraví chápáno jako důležitý moment při uskutečňování životních cílů, který se dynamicky mění od zdraví k nemoci a naopak. Zdraví není jen zdravé fungování lidského těla, ale bere v úvahu i psychické a sociální aspekty. Teorie poukazují na osobní odpovědnost každého člověka za jeho vlastní zdravotní stav. [4]

Zdraví a kvalita života jsou pojmy vzájemně spjaté a neoddělitelné. Obecně bylo kvantifikováno, že na zdraví člověka, tedy jeho zdravotním stavu podílí:

- genetika 10 -15 %,
- zdravotnictví 10 – 15 %,
- prostředí 20 %,
- způsob života 50 %. [5]

3.2.1.2 Faktory pozitivně ovlivňující zdraví a kvalitu života

Faktorů, které pozitivně ovlivňují zdraví a kvalitu života, je mnoho – psychoneuroimunologie, placebo, nadějně způsoby zvládnání těžkých životních situací, prevence ztráty nadšení, duševní hygiena, cvičení paměti atd. Dále zmíněny jsou jen některé z nich. [4]

Sociální opora

Definice sociální opory

„Sociální oporou v širším slova smyslu se rozumí pomoc, která je poskytována druhými lidmi člověku, který se nachází v zátěžové situaci. Obecně jde o činnost, která v tísní jeho zátěžovou situaci určitým způsobem ulehčuje.“ [4, str. 94]

Sociální opora vyjadřuje sílu, kterou člověku ve stresových situacích dává skupinu jemu blízkých lidí. V první řadě jde primární sociální skupinu, kterou se rozumí rodina, dále přátelé, spolupracovníci apod. V podstatě jde o lidi, kteří jsou ochotni daného člověka podržet, když klesá pod tíhou těžké životní situace. Člověk je bytost společenská, tudíž není divu, že se každý potřebuje začlenit do určité sociální skupiny. S tím souvisí i potřeba sociální komunikace, kdy každý potřebuje někoho, s kým si může popovídat o svých problémech, někoho, kdo mu naslouchá a odpoví na jeho otázky. Kvalita mezilidských vztahů má významný vliv nejen na zdravotní stav ale i na subjektivní pocity člověka. [6]

V psychologii zdraví existují čtyři druhy sociální opory.

- Instrumentální opora – jde o konkrétní formu pomoci – věcnou pomoc, např. poskytnutí finanční pomoci, zařízení neodkladných záležitostí, které postižený nemůže provést sám, poskytnutí materiální podpory apod.
- Informační opora – jde o poskytnutí rady, informace, která by mohla být postiženému nápomocna při orientaci v situaci, do níž se dostal.
- Emocionální opora – jedná se o emocionální blízkost, lásku, soucítění, člověku v tísní je podána pomocná ruka, dodána naděje.
- Hodnotící opora – je postiženému sdělována úctou, povzbuzováním, což má posilovat jako kladné sebehodnocení a sebevědomí. [6]

Pohybová aktivita

Dle fyziologického hlediska je cvičení rozdělováno na pět základních druhů.

- Izometrické cvičení – je založeno na tlaku proti pevné překážce, např. dlaněmi proti zdi. Je vhodné pro získání svalové hmoty, neovlivňuje však pohyblivost.
- Izotonické cvičení – zapojuje jak svaly, tak i pohyblivost kloubů, např. zdvihání činek. Je oblíbeným cvičením lidí, kteří usilují o zlepšení celkového tělesného vzhledu.
- Izokinetické cvičení – podobně jako izotonické cvičení zapojuje jak svaly, tak pohyby kloubů, avšak navíc přidává možnost regulace zátěže. Toto cvičení je typické pro tělocvičny s trenažéry.

- Anaerobické cvičení – je druh cvičení, který požaduje krátkodobý maximální výkon. Příkladem může být vzpírání nebo sprinterské závody. Spotřeba kyslíku je přitom v relativně normálních mezích.
- Aerobické cvičení – je druh cvičení, při němž se vyžaduje výrazně zvýšená spotřeba kyslíku, a to i v průběhu relativně delší doby. Příkladem mohou být běhy na dlouhé tratě, plavání nebo výstupy v horách. Pro toto cvičení je charakteristická zvýšená činnost srdce, která se projeví zvýšením srdečního tepu. [4]

Pohyb hraje v dnešní moderní době velmi důležitou roli. Pomáhá udržet lidský organismus v dobrém zdravotním stavu a kondici. Pokud jej nepoužíváme, lidské tělo ztrácí svalovou hmotu, která je pak snadno nahrazována tukem. Většina lidí v tomto případě nadváhy či obezity řeší zejména estetické hledisko, ovšem se zvyšující se tělesnou hmotností přicházejí především zdravotní problémy. Znovu se tedy ukazuje, že pohyb a s ním následně spojený úbytek váhy může zlepšit zdravotní stav člověka.

Cvičení ovlivňuje pozitivně nejen fyzickou a zdravotní stránku člověka, má vliv i na zlepšení řady psychických projevů a pomáhá v boji se stresem. Nejsou pochyby o tom, že ti, kteří pravidelně cvičí či sportují, lépe zvládají problémy každodenního života, méně podléhají depresím a úzkostem nebo jsou sebevědomější.

Duševní hygiena

Duševní hygiena se zaměřuje na vytváření optimálních podmínek pro duševní činnost, udržení duševního zdraví nebo také posílení odolnosti vůči nejrůznějším vlivům, které negativně ovlivňují náš duševní život.

Jednodušeji řečeno duševní hygiena poskytuje praktický návod, jak upravovat životní styl a podmínky tak, aby se nejen předešlo nepříznivým vlivům, ale i aby se co nejvíce uplatnily příznivé vlivy, které posilují duševní kondici a rovnováhu člověka. Cílem duševní hygieny je zejména prevence psychosomatických a psychických nemocí, dále udržení fungujících sociálních vztahů a jejich upevnění, udržení dobré pracovní výkonnosti a zvýšení subjektivní spokojenosti. K naplnění těchto cílů jsou vhodné postupy podporující duševní hygienu jako správná životospráva, organizace práce,

pracovní prostředí, dále je důležité nepotlačovat svoje pocity, mluvit o nich nebo se naučit relaxovat. [4]

3.2.1.3 Faktory negativně ovlivňující zdraví a kvalitu života

Stres

V dnešní době často používaný pojem, který velmi negativně působí na kvalitu života a při dlouhodobém vystavování se stresové situaci sebou může přinášet řadu zdravotních problémů.

Definice stresu

„Stres je extrémní a neobvyklá situace, jejíž hrozba vyvolává významnou změnu chování. (R. G. Miller)

Stresem označujeme takovou změnu v organismu, která v určitém stavu ohrožení (například před těžkou operací) může vyvolat vysoký stupeň napětí, rozvrátit zaběhaná schémata každodenního způsobu jednání, která oslabuje mentální výkonnost a vyvolává subjektivně nepříjemné stavy afektivního vyčerpání. (I. L. Janis)“ [6, str. 10]

Z uvedených definic vyplývá, stres je tedy vnitřní stav člověka, který je něčím ohrožován a domnívá se, že jeho obrana proti nepříznivým vlivům nebude dostatečně silná.

Appley a Trumbull charakterizovali stres jako stav člověka vystaveného nepříznivým situacím. Stres může být vyvolán různě a na každého člověka působí jinak. Někteří lidé se do stresových situací dostávají snadno, jiní jsou vůči stresu odolnější. [6]

Příznaky stresu

Příznaky stresu jsou popisem toho, co se děje s člověkem, který je ve stresu. Křivohlavý je uvádí tak, jak jsou uvedeny v publikaci Světové zdravotnické organizace. Například:

- fyziologické příznaky

- bušení srdce
  - bolest a sevření za hrudní kostí
  - nechutenství
  - časté nucení k močení
  - sexuální impotence
  - migréna
  - emocionální příznaky
    - prudké a výrazné změny nálad
    - zvýšená podrážděnost
    - omezení kontaktu s druhými lidmi
  - behaviorální příznaky
    - nerozhodnost
    - problémy s usínáním
    - zhoršená kvalita práce
    - zvýšené množství vykouřených cigaret, zvýšená konzumace alkoholu
- [6]

Typy stresu

Podle intenzity stresové reakce rozlišujeme hyperstres a hypostres. Stres můžeme dělit i podle toho jak na člověka působí, jestliže negativně, jedná se o distres. Který je v běžné mluvě nazýván jen stres, protože většinou je stres spojován s negativním vlivem. To ovšem není podmínkou, existuje i kladně působící stres – eustres – pozitivní událost vyžadující značnou míru přizpůsobení (příjezd milované osoby, svatba, dovolená). [6]

Stresory a salutory

Stresory jsou jednotlivé negativně působící vlivy, které člověka mohou vést k nepříznivé situaci. Mezi nejčastěji jmenované stresory určitě patří smrt někoho blízkého, rozvod, nemoc, ztráta zaměstnání, finanční potíže apod. U studentů těmito stresory může být např. přetížením množstvím práce, časový stres nebo nedostatek spánku zejména před maturitní zkouškou nebo jinými důležitými zkouškami. Dále mezi časté stresory u studentů patří konflikty s druhými lidmi nebo pocit bezmoci.

V teorii stresu existují vedle stresorů i salutory, faktory, které člověka v těžké životní situaci povzbuzují a dodávají mu sílu. Příkladem salutoru může být uznání, pochvala nebo sociální opora. [4]

Kouření

Lidí závislých na kouření v České republice stále přibývá. Dříve bývalo kouření výsadou převážně mužů, avšak dnes je mezi kuřáky i velký podíl žen. Také roste počet závislých mezi mladistvými i dětmi mnohem mladšími. Přitom vysoké procento úmrtí na rakovinu je způsobeno právě kouřením. Kuřáky od kouření neodrazuje ani neustále rostoucí cena cigaret. Za posledních deset let se cena jedné krabičky cigaret zdvojnásobila. Proč tedy lidé kouří?

Důvodu je mnoho. Zejména u mladistvých je důvodem vliv druhých lidí. Snaha vyrovnat se svým kamarádům, kouření v rodině, i to může stát zrodem závislosti. Kouření s sebou v krátkém období přináší samá pozitiva. Kouření má kladný vliv zejména na pocit zvládnání stresu, zvýšení pocitu sebehodnocení, odstranění pocitů nejistoty, bezmoci, závislosti na druhých lidech nebo získání pocitu dospělosti u dětí a dospívajících. Kouření také dočasně zvyšuje soustředěnost, výkon, kapacitu paměti naopak snižuje napětí a úzkost.

Závislost na kouření ovšem vzniká rychleji, než by se dalo čekat a poté už se dostavují i negativa kouření. Dlouhodobá závislost na kouření se dříve nebo později jistě projeví. V nejhorších případech jsou to kardiovaskulární onemocnění nebo rakovina, až 30 % všech úmrtí na rakovinu má v pozadí vliv kouření. Jsou tu ale i další rizika jako jsou dýchací obtíže, žaludeční vředy, chronická bronchitida nebo zvýšení srážlivosti krve. Kouření má negativní vliv i na vývoj plodu dítěte u matek, které kouří apod. Kouření slouží často jako úvodní druh závislosti k dalším formám závislosti – např. drogám. Kuřáci také obvykle pijí více kávy, konzumují více alkoholu než nekuřáci a jsou méně fyzicky aktivní. [4]

Alkohol

Další závislostí, která se u mladých lidí hojně vyskytuje, je alkohol. Příjem většího množství alkoholu může mít na člověka jak přímé – cirhóza jater a Korsakovův

syndrom, tak nepřímé negativní účinky – dopravní nehody. Nepřímý vliv alkoholu je spojován i s kriminálními činy a vraždami, dále je zde vztah mezi alkoholem a agresivitou, kde bylo zjištěno, že ve třetině případů dochází pod vlivem alkoholu ke zvýšení agresivity. [4]

Alkohol, jako mnoho jiných drog, má nejen svou negativní podobu v ovlivňování našeho chování, ale i svou pozitivní stránku. Alkohol podávaný v malých dávkách neškodí. Naopak má stimulační účinek, umožňuje lidem lépe zvládat stres a zlepšuje náladu. [4]

Drogy

Dalším faktorem, který negativně ovlivňuje zdraví a kvalitu života, jsou drogy. Existuje jich velké množství, některé tu jsou už od starověku, jiné přicházejí s pokrokem doby. Drogy se dělí do různých skupin a podskupin podle závislosti, způsobu užívání, atd. V současnosti je po alkoholu a nikotinu nejrozšířenější drogou marihuana. Nejvíce kuřáků marihuany je mezi mladými lidmi. Marihuana si jejich zájem získala díky schopnosti navodit veselou náladu, pocity uvolnění, zvýšení sexuální aktivity apod. Na druhé straně má však marihuana negativní vliv na krátkodobou paměť nebo soustředění. Počet lidí, kteří kouří marihuanu, neustále roste. Mnozí se totiž domnívají, že je na rozdíl od jiných drog relativně neškodná. [4]

Obezita

Obezita je dnes významný rizikový faktor podílející se na vzniku závažných somatických nemocí. Nejedná se tedy jen o zmnožení tuku v těle. Poslední dobou je obezita často nazývána epidemií 3. tisíciletí. Statistiky mluví jasně, v roce 1995 byl počet obézních lidí na celém světě kolem 200 milionů. V roce 2000 však toto číslo vzrostlo na 300 milionů. Obezita roste na celém světě, netýká se jen vyspělých zemí, ale i mnoha rozvojových. Obezita se však nevyhýbá ani zemím, kde se s tímto problémem v minulosti prakticky nesetkávali, jako je Čína, Thajsko nebo Brazílie. [7]

Česká republika se v počtu obézních dostala na přední místo v celé Evropě. 21 % mužů a 31 % žen je obézních. Pokud sečteme nadváhu a obezitu, vycházejí obrovská čísla 68 % u žen a u mužů dokonce 72 %. [7]

Příčin obezity je mnoho. Obecně obezita vzniká interakcí genetických a fyzických faktorů. V lidském životě samozřejmě existují určitá období, která jsou pro rozvoj obezity významnější než ostatní. U žen je to zejména doba dospívání, těhotenství, období přechodu, obecně to jsou pak období, kdy dochází ke snížení pohybové aktivity např. odchod do důchodu, nástup do zaměstnání. O nepoměr mezi příjmem a výdejem energie jde ve všech případech, je způsoben nadměrným příjmem nebo nedostatečným výdejem energie. Většinou se jedná o kombinaci obou faktorů. Dále se na vzniku obezity mohou podílet genetické dispozice, léky, hormonální a metabolické vlivy, časté jsou i nevhodné stravovací návyky. [8]

Obezita se může podílet na vzniku a rozvoji závažných nemocí jako je cukrovka, zvýšená koncentrace cholesterolu a tuků, vysoký krevní tlak, kardiovaskulární onemocnění, artróza kloubů, bolesti zad. [9]

Nejpoužívanějším nástrojem k porovnání hmotností lidí je BMI – Body Mass Index. Pomocí jednoduchého výpočtu se dá orientačně určit, zda má člověk normální tělesnou hmotnost, podváhu nebo nadváhu. Body mass index se vypočítá vydělením hmotnosti daného člověka v kilogramech druhou mocninou jeho výšky v metrech. Ideální hodnota indexu se pohybuje v rozmezí od 18,5 do 25. Hodnoty nižší než 18,5 značí podváhu, na druhou stranu při hodnotě nad 25 se hovoří o nadváze. Kritické jsou hodnoty vyšší než 30, které znamenají obezitu, ta se dále dělí do třech skupin podle závažnosti.

- Mírná obezita – hodnota BMI od 30 do 35
- Střední obezita – hodnota BMI od 35 do 40
- Morbidní obezita – hodnota BMI nad 40 [10]

3.2.2 Psychologický přístup ke kvalitě života

Psychologický přístup se zabývá prožíváním, myšlením člověka, jeho potřebami a přáními, ale i depresemi a poruchami nálad. Jedinec považuje svůj život za kvalitní, jestliže jsou jeho očekávání ve shodě se subjektivně hodnocenou životní realitou. Také je zde vymezena důležitost uplatnění se ve společnosti a prožívání pozitivní citové odezvy, s jejímž přísunem roste sebeúcta daného jedince. Dalšími složkami

toho přístupu jsou autonomie, autenticita a kompetentnost člověka neboli jeho porozumění světu a možnost ovlivňování. Psychologický přístup pracuje s termínem „well-being“ neboli spokojeností, pohodou, kterou lze popsat jako výskyt pozitivních emocí v delším časovém úseku. [1]

3.2.3 Sociologické aspekty kvality života

Existuje celá řada sociologických aspektů, které s kvalitou života souvisí a ovlivňují ji.

3.2.3.1 Životní úroveň, styl a způsob života

Životní úroveň je určena příjmy lidí a vyjadřuje především jejich materiální a ekonomické podmínky. Životní úroveň vyjadřuje rozdíl mezi skutečností a tím, co považujeme pro lidský život za vyhovující a zahrnuje tak kvalitu životního prostředí, kvalitu výživy, zdravotní prevence, úroveň zdravotní péče atp.

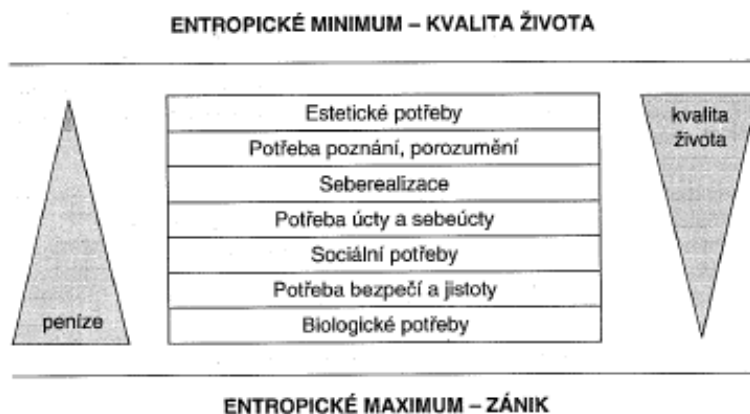
Životní styl je souhrnem životních zvyků, vyjadřuje hodnoty a zájmy jednotlivce či skupiny. Jedná se o relativně ustálené každodenní praktiky, způsoby realizace činností a způsoby chování. Konkrétní podobu životního stylu tvoří vnější a vnitřní faktor. Vnější faktor je tvořen životními podmínkami a vnitřní faktor zahrnuje samotného jedince se všemi jeho potřebami a hodnotami. Jedinec mezi existujícími variantami životního stylu hledá tu, kterou ve svých specifických podmínkách může naplnit a která by současně v daném okamžiku nejvíce odpovídala a vyhovovala jeho potřebám, hodnotám. [11]

Způsob života charakterizuje život člověka jako celek zachycující jeho charakter, obsah a strukturu. Vystupuje jako projev materiálního a duchovního života. Součástí způsobu života je životní úroveň, zároveň ovlivňuje i životní styl. [1]

3.2.3.2 Potřeby a hodnoty

Potřeby jsou zdrojem lidského chování. Potřeba je stav nedostatku nebo nadbytku něčeho, co nás vede k činnostem, jimiž tuto potřebu uspokojujeme. Nejpoužívanější teorii potřeb definoval Abraham Harold Maslow již v roce 1943, kdy sestavil hierarchii lidských potřeb od těch nejzákladnějších k těm nejvyšším podle jejich

naléhavosti pro člověka. Podle něj musí jedinec nejprve dosáhnout alespoň dostačujícího stupně uspokojení na dané úrovni pyramidy potřeb, aby mohl postoupit o stupeň vzhůru. [12]

Obr. 1 Maslowova pyramida potřeb

Zdroj: [1, str. 32]

Obrázek znázorňuje sedmistupňové rozlišení potřeb mezi dvěma extrémy – zajištěním existence a dosažením kvality života. Je patrné, že vliv peněz je nejsilnější při zajišťování biologických potřeb, jistoty a bezpečí, u vyšších potřeb jsou peníze pouze prostředkem k rozvoji, prožitek krásna je penězi ovlivněn pouze minimálně. U kvality života je tomu přesně naopak, čím vyšší potřeba je naplněna, tím vyšší je kvalita života jedince.

S potřebami úzce souvisí i hodnoty, jejichž výběrem mohou být potřeby uspokojovány. Hodnota je vlastnost, kterou jedinec přisuzuje objektu či situaci ve spojitosti s uspokojováním potřeb. Hodnoty se vytvářejí a postupně diferencují v procesu socializace. Jesenský rozlišuje dva základní druhy hodnot:

- modus „mít“ – je charakterizovaný touhou něco vlastnit, dosahovat zisku. Tento modus zajišťuje existenci, ale nezaručuje hodnotný život.
- modus „být“ – charakterizuje touha po poznání, ochota dělit se, být solidární k ostatním. Je opakem k tomu něco vlastnit. [1]

3.2.4 Ekologické hledisko kvality života

Jak již bylo řečeno, pojem kvalita života přesahuje rámec jednoho vědního oboru, z tohoto důvodu je třeba zohlednit i její ekologický rozměr. Život v příznivém prostředí je jedním ze základních lidských práv, a jelikož ekologické podmínky přímo ovlivňují život člověka, mají na kvalitu jeho života zásadní význam. V dnešní době jejich aktuálnost rychle narůstá vzhledem k množství ekologických problémů. Za mnohými z nich stojí právě člověk se svými moderními technologiemi a konzumním stylem života. Pro zlepšení životního prostředí, tedy i kvality života, je zapotřebí zejména změny sociální.

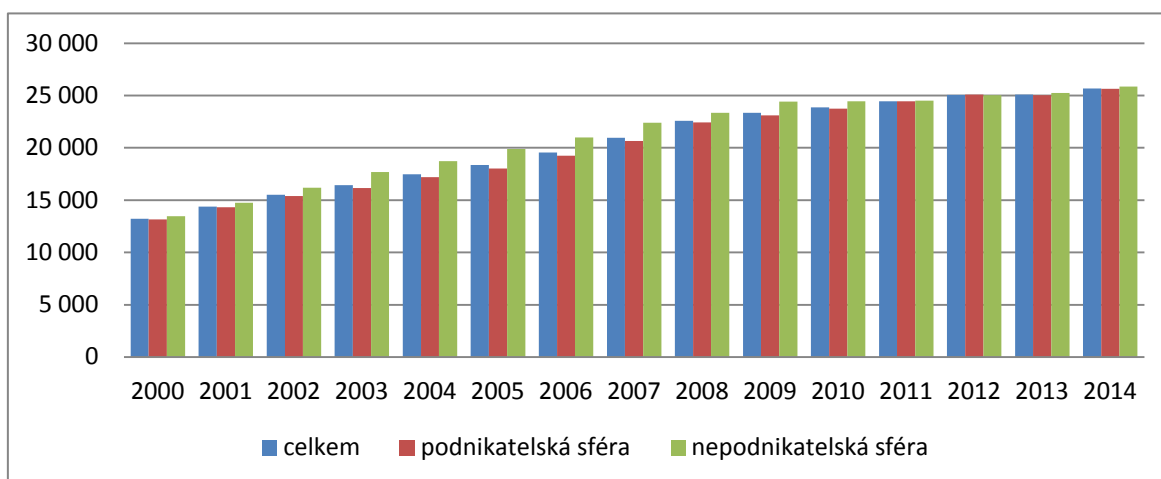
3.2.5 Ekonomické hledisko kvality života

Ekonomická situace člověka či společnosti má čím dál větší vliv na kvalitu jeho života neboli kvalitní život jedince je dnes stále více spojován s dobrou ekonomickou situací. Vše je dáno vývojem doby. Po pádu komunismu, kdy Československo přešlo z centrálně plánovaného hospodářství na ekonomiku tržní, nastaly změny v demografickém chování. V současné době mnohem více mladých lidí studuje a využívá možnosti cestování. Lidé se snaží získat vyšší postavení, větší příjem, pomocí něhož zabezpečí finančně dostupné bydlení. To vše jsou dnes důležité okolnosti při rozhodování o založení rodiny.

Ekonomická situace jedince se samozřejmě odvíjí od jeho příjmů. Nelze říci, že čím větší příjem, tím vyšší je kvalita života, ovšem nízké někdy až nulové příjmy v nezaměstnanosti se na kvalitě života určitě odrazí. A to nejen po finanční stránce, horší finanční situace může zasáhnout i do jiných oblastí jako je zdravotní stav, psychická stránka nebo sociální vztahy.

Příjmy jedince jsou z rozhodující části tvořeny jeho mzdou. Následující graf znázorňuje výši průměrné hrubé mzdy v letech 2000 – 2014, jak z celkového hlediska, tak z hlediska podnikatelské a nepodnikatelské sféry. Je zde vidět každoroční růst mezd.

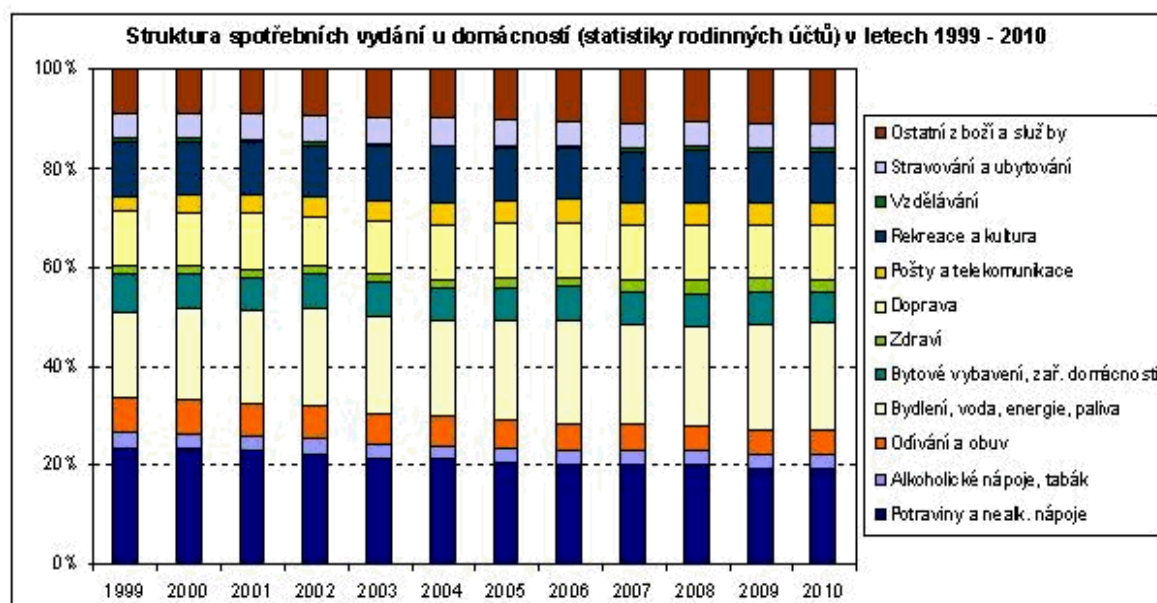
Graf 1 Vývoj průměrné hrubé mzdy

Zdroj: vlastní zpracování (data převzata z ČSÚ)

I přesto, že se průměrná mzda v České republice neustále zvyšuje, reálné mzdy pozvolna klesají. Lidé si za své mzdy mohou koupit stále méně a to mnoho jedinců dostává do finanční krize. Statistiky ukazují, že třetina českých domácností má finanční rezervy jen na měsíc. To je způsobeno růstem spotřebitelských cen, tedy zejména inflací, tempo jejího růstu je vyšší než tempo růst mezd, proto některé náklady rostou rychleji než příjmy. [13]

Graf 2 Struktura spotřebních vydání u domácností

Zdroj: [13]

Předchozí graf znázorňuje strukturu spotřebních vydání u domácností v letech 1999 – 2010. Procentuální růst některých z položek samozřejmě musí vést ke snižování jiných. Z grafu je patrné, že neustále rostou náklady spojené s bydlením, naopak domácnosti se snaží ušetřit na potravinách.

3.2.6 Kvalita života a vzdělání

Vzdělání je nevyhnutelnou součástí kvality života. Vzdělání je považováno za jednu z priorit pro úspěšný vývoj jednotlivce i velkých sociálních skupin. V mnoha rozvojových zemích je pro většinu obyvatelstva téměř nedosažitelné, i když umožňuje velkou změnu kvality života. Ve vyspělých zemích je realizováno prostřednictvím institucionalizovaného systému v rámci povinné školní docházky. Vzdělávání kromě znalostí předává také společenské vzorce a hodnoty. V posledních letech se ale do popředí zájmu dostalo i vzdělání v dospělosti, tzv. celoživotní vzdělávání. Jeho důležitost narůstá zejména díky novým poznatkům ve vědních oborech, na které musí lidé reagovat. Cílem vzdělávání je zlepšit schopnost občanů přizpůsobovat se požadavkům sociálních a ekonomických změn a získání potřebných znalostí, které jim umožní najít uplatnění na trhu práce. [1]

Následující tabulka znázorňuje změny, ke kterým docházelo v posledních dvaceti letech ve vzdělávání. Zatímco neustále ubývá lidí, kteří mají jen základní vzdělání, počet vysokoškolských studentů ustavičně roste.

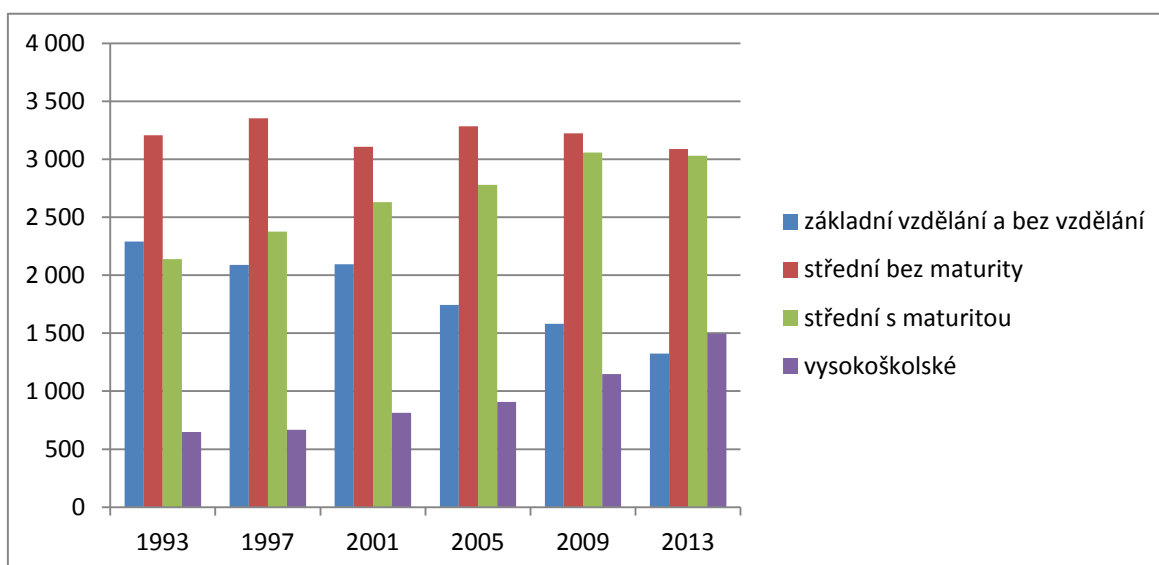
Tabulka 2 Vývoj počtu studentů na jednotlivých stupních vzdělání

	1993	1997	2001	2005	2009	2013
Celkem (v tis.)	8 293	8 487	8 577	8 716	9 009	8 952
základní vzdělání a bez vzdělání	2 290	2 090	2 094	1 745	1 581	1 323
střední bez maturity	3 207	3 353	3 108	3 283	3 223	3 089
střední s maturitou	2 139	2 376	2 631	2 780	3 057	3 029
vysokoškolské	648	668	814	907	1 147	1 496
	Podíly					
Celkem (v %)						
základní vzdělání a bez vzdělání	27,6	24,6	24,4	20,0	17,5	14,8
střední bez maturity	38,7	39,5	36,2	37,7	35,8	34,5
střední s maturitou	25,8	28,0	30,7	31,9	33,9	33,8
vysokoškolské	7,8	7,9	8,7	10,4	12,7	16,7

Zdroj: vlastní zpracování (data převzata z ČSÚ)

Předchozí tabulka je pro lepší viditelnost dat doplněna grafem.

Graf 3 Vývoj počtu studentů na jednotlivých stupních vzdělání

Zdroj: vlastní zpracování (data převzata z ČSÚ)

3.3 Metody měření kvality života

3.3.1 Objektivní metody

Jde o metody měření, kdy kvalitu života hodnotí druhá osoba.

3.3.1.1 APACHE II

Tato metoda se pokouší vystihnout celkový stav pacienta ryze na základě fyziologických a patofyziologických kritérií. Jde o číselné vyjádření odchylky vážnosti onemocnění pacienta od normy. Do hodnocení jsou zařazeny i údaje o věku a chronických onemocněních pacienta. Škála celkového výsledku se pohybuje od 0 do 71 bodů, přičemž čím vyšší je číselný údaj, tím vyšší je pravděpodobnost úmrtí pacienta. [1]

3.3.1.2 The Karnofsky Performance Scale

Autory této metody jsou Karnofsky a Buchenal. Původně byla vytvořena pro hodnocení léčby pacientů s rakovinou plic. Hodnota indexu vyjadřuje názor

lékaře na celkový stav pacienta k určitému datu. Procentuální škála se pohybuje od 0 do 100, přičemž index 100 vyjadřuje normální stav, nulová hodnota znamená smrt pacienta. [1]

Předchozí dvě metody kladly velký důraz na tělesnou stránku člověka, pohlížely na kvalitu života jako na zdravotní stav, později se však přešlo k posuzování celkové stavu pacienta. Mezi tyto metody patří Visual Analogue Scale - VAS, Index kvality života - ILF a Spitzer Quality of Life Index – QL, ty zahrnují vedle samotného zdravotního stavu i jiná kritéria jako je sociální opora pacienta, aktivita, sebeobslužnost, zvládání těžkostí nebo pohled na život v závislosti na vybrané metodě. Tyto nástroje ovšem nejsou určeny pro měření kvality života u zdravé populace. [1]

3.3.2 Subjektivní metody

Jedná se o metody, kdy hodnotitelem je sama daná osoba.

3.3.2.1 Schedule for the Evaluation of Individual Quality of Life – metoda SEIQoL

Metoda SEIQoL dnes patří mezi nejrozšířenější v posuzování individuální kvality života. Jejími autory jsou Irové C. A. O'Boyle, H. M. McGee a Joyce. Ti při její tvorbě vyšli z metody Repertory Grid vytvořené na základě Kellyho pojetí tzv. osobních konstruktů. Repertory Grid – metoda sítí životních pojetí a cílů vychází z domněnky, že naše myšlenky a činy jsou důsledkem osobních představ (mentální konstruktů). Právě k vystižení osobních konstruktů jako jsou představy, hodnoty, cíle atp. daná metoda slouží. [1]

Mezi základní propozice metody SEIQoL spadá individuální pojetí kvality života. Ta je dotazovanou osobou sama definována i hodnocena. To samozřejmě závisí na jejím vlastním systému hodnot. Daná osoba určuje pro ni podstatné aspekty života a jejich relativní důležitost. Jednotlivé aspekty a k nim přiřazená důležitost se samozřejmě mohou v průběhu života měnit. [1]

Měření kvality života probíhá v tomto případě formou strukturovaného rozhovoru. Během něj tazatel zjišťuje, které aspekty života jsou pro danou osobu kriticky závažné. Daná osoba je požádána, aby uvedla 5 životních cílů, které jsou pro ni právě v tuto dobu nejdůležitější. Mezi nejčastěji uváděné hodnoty patří rodina, zdraví, vzdělání, práce atp. Jednotlivé životní cíle jsou ale velmi rozmanité. Jsou ovlivněny nejen daným jedincem, ale i jeho věkem, životním stylem, finanční situací apod. Dále se u každého cíle uvede i míra uspokojení s jeho dosahováním. Tu každý také vnímá jinak, co je pro někoho bráno jako plně uspokojující, by pro druhého mohlo znamenat zcela nevyhovující a naopak. [1]

Samotné měření probíhá metodou SEIQoL probíhá ve čtyřech krocích:

- Nejprve dotazovaná osoba do připraveného formuláře vypíše 5 pro ni nejdůležitějších životních oblastí.
- Druhým krokem je vyjádření míry uspokojení s danými oblastmi. Ta se vyjadřuje v procentech, kdy hodnota 0 vyjadřuje naprosté neuspokojení a hodnota 100 znamená úplnou spokojenost.
- Následuje určení důležitosti pro každý cíl. Opět jde o vyjádření v procentech, ovšem v tomto případě tvoří všech 5 oblastí dohromady 100 % a dotazovaná osoba je musí mezi uvedené cíle rozdělit tak, aby výsledný součet byl roven stu.
- Posledním krokem je vyznačení křížku na ose se dvěma extrémy. Ta značí celkovou spokojenost s vlastním životem. [1]

3.3.2.2 Schedule for the Evaluation of Individual Quality of Life – Direct Weighting (SEIQoL-DW)

Obdobně jako metoda SEIQoL, od které byl tento nástroj odvozen, umožňuje respondentům označit ty oblasti, které považují za nejdůležitější, a dále ohodnotit jejich výkon v daných oblastech a spokojenost s každou z nich. Model SEIQoL-DW je složen z pěti barevných disků, které se otáčejí kolem centrálního bodu. Každý z nich představuje jednu životní oblast, kterou respondent zvolil. Pod těmito disky se nachází ještě větší disk, na němž je zobrazena stupnice od 0 do 100, která slouží k vyobrazení relativní důležitosti jednotlivých oblastí. [1]

Samotné měření probíhá formou standardizovaného polostrukturovaného rozhovoru ve třech krocích. Prvním krokem je identifikace životních cílů. Následuje hodnocení spokojenosti a poté důležitosti. Na první pohled je vidět, že metody SEIQoL a SEIQoL-DW se od sebe moc neliší, ovšem rozšířený nástroj SEIQoL-DW na rozdíl od metody SEIQoL umožňuje měřit i implicitní elementy, kterých si respondent není plně vědom, ale mají vliv na celkové hodnocení. SEIQoL-DW našel své uplatnění zejména ve zdravotnictví a výzkumné praxi. [1]

3.3.2.3 Lancashire Quality of Life Profile – LqoLP

Při vzniku LqoLP bylo cílem vytvořit nástroj kombinující subjektivní a objektivní aspekty kvality života v několika oblastech. Z toho vyšel strukturovaný sebesposuzující rozhovor, který je zaznamenávaný školených tazatelem. [1]

Rozhovor zahrnuje 105 položek, které jsou rozděleny do devíti oblastí: práce a vzdělání, volný čas, vyznání, finance, životní situace, právní status a bezpečnost, vztahy s rodinou, sociální vztahy a zdraví. Ty jsou hodnoceny pomocí sedmibodové stupnice životní spokojenosti od dolní hranice - nemůže být hůře až k horní hranici - nemůže být lépe. [1]

Pro evropské země byla vytvořena evropská verze tohoto nástroje – LqoLP – EU, která je dostupná v několika překladech a je jednoduše pochopitelná. Celkové výsledky ukazují, že tento nástroj má dobrou vnitřní strukturu a reliabilitu, vykazuje podobné výsledky měření i v rozdílných podmínkách. [1]

3.3.2.4 Dotazník SQUALA

Autorem dotazníku z roku 1992 je M. Zannotti. Jde o sebesposuzovací dotazník, který je konstruovaný podle jasných metodologických pravidel. Dotazník SQUALA vychází z Maslowovy teorie potřeb a jeho základní myšlenkou je zjištění rozdílu mezi očekáváním jedince a jeho reálnou situací. Dotazník se skládá z 23 oblastí pokrývajících vnitřní i vnější realitu každodenního života. Spokojenost i subjektivní důležitost jednotlivých aspektů je hodnocena pomocí pětibodové škály od 0 do 4. K vyplnění dotazníku je vymezeno 15 minut. Celkové skóre kvality života jedince je

dáno součtem parciálních výsledků z jednotlivých oblastí, které jsou součinem skóre důležitosti a skóre spokojenosti, mohou tedy nabývat hodnot 0 – 16. Dotazník lze využít v medicínské, sociální, psychologické i pedagogické oblasti a to zejména za účelem diagnostiky nebo zkvalitnění služeb a péče. [1]

3.3.3 Smíšené metody

Smíšené metody měření jsou kombinací metod předchozích – metody objektivní a subjektivní.

3.3.3.1 MANSA

Metoda MANSA neboli krátký způsob hodnocení kvality života byla vypracována na univerzitě v Manchesteru. Její variací je LQoLP, která byla zmíněna v subjektivních metodách měření. [1]

„MANSA se zaměřuje na zjišťování spokojenosti v následujících oblastech:

- zdravotní stav
- sebepojetí
- sociální vztahy
- rodinné vztahy
- bezpečnostní situace
- životní prostředí
- právní stav
- finanční situace
- náboženství
- trávení volného času
- zaměstnání“ [1, str. 64, In: Křivohlavý, 2001, str. 176]

Cílem metody je určení kvality života dané osoby v danou chvíli. V rámci této metody byla dále metodika LSS – Life Satisfactory Scale neboli škála životního uspokojení, která hodnotí nejen celkovou spokojenost se životem, ale i řadu dílčích dimenzí. [1]

4 Praktická část

4.1 Cíl výzkumu

V teoretické části je řešena otázka, co je to kvalita života, její historie a vymezení tohoto pojmu, různé přístupy ke kvalitě života a jednotlivé metody, kterými ji je možné měřit. V praktické části se na tyto poznatky navazuje.

Prvním cílem tohoto výzkumu je získání informací týkajících se problematiky kvality života u studentů. Jde o zjištění toho, jak studenti vnímají, prožívají a hodnotí svou kvalitu života.

Záměrem této práce je porovnat kvalitu života u studentů středních a vysokých škol a zjistit, jak se může za poměrně krátkou dobu při přechodu z jedné školy na druhou změnit hodnotový žebříček jedince a jeho celková spokojenost v životě.

Kvalita života je úzce spjata i s finanční situací, která zde také není opomíjena. Druhým cílem tohoto výzkumu je zjistit, jak jsou na tom studenti, co se týká finanční zabezpečení, zda jsou již do jisté míry finančně samostatní, jak s penězi zacházejí, případně vycházejí a do jaké míry peníze ovlivňují studentský život.

Posledním cílem je zjistit, jaký vliv má finanční zabezpečení na kvalitu života, jak peníze celkovou kvalitu života ovlivňují, jde tedy o jaké si sjednocení výsledků dvou předchozích cílů.

4.2 Zkoumaný vzorek respondentů

Zkoumaným vzorkem byli studenti ve věku od 17 do 24 let. Dotazníky byly zcela anonymní, respondenti uvedli pouze pohlaví, věk, zda studují střední nebo vysokou školu. Po vyjádření souhlasu byli seznámeni s výzkumem, s obsahem dotazníku a s tím, jak mají postupovat.

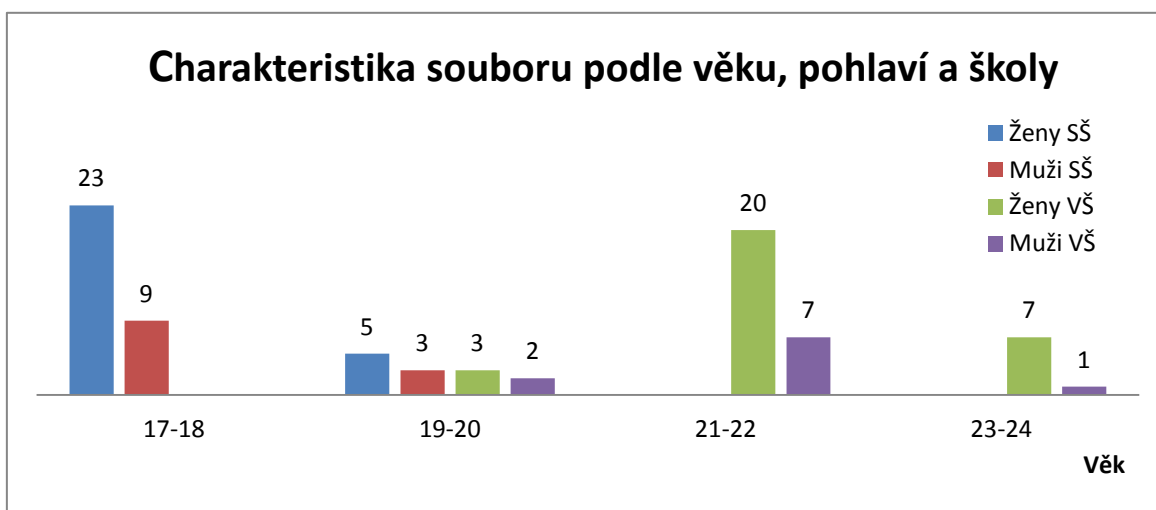
Výzkum byl prováděn pouze na dvou školách. Studenti ze střední školy byli osloveni na Gymnáziu Nový Bydžov. Jednalo se o studenty třetího a čtvrtého ročníku čtyřletého všeobecného gymnázia a studenty pátého a šestého ročníku šestiletého

všeobecného gymnázia. Studenti gymnázia byli zvoleni zcela záměrně, vzhledem k tomu, že se u nich předpokládá další studium na vysoké škole.

Druhá část respondentů, která byla oslovena, studuje na Univerzitě Hradec Králové prezenční formou. Jednalo se o studenty Fakulty informatiky a managementu, obory Finanční management a Informační management.

Výzkum probíhal od prosince roku 2014 od poloviny února roku 2015. Celkem se ho zúčastnilo 40 studentů střední školy a 40 studentů vysoké školy, z toho bylo 55 žen a 25 mužů.

Graf 4 Charakteristika souboru

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1 znázorňuje jednotlivé počty studentů vzhledem k jejich věku, pohlaví a typu školy. Výzkumu se zúčastnilo celkem 80 respondentů, 69 % žen a 31 % mužů. Podíl žen ze střední školy činil 35 %, mužů 15 %, 37,5% podíl tvořily studentky vysoké školy a 12,5 % z celého souboru představovali muži studující vysokou školu.

4.3 Způsob sběru dat, výzkumné metody

Pro výzkum byl připraven dotazník skládající se ze dvou částí, kdy první část byla zaměřena na kvalitu života, druhá část dotazníku zjišťovala finanční situaci respondentů.

Potřebná data výzkumu byla zjišťována formou osobního dotazování, které je založeno na přímé komunikaci s respondenty. Z jejich odpovědí byly získány žádoucí primární údaje. Dotazování bylo prováděno formou strukturovaného rozhovoru, pro který je nutné dodržet sled a formulaci dotazů. Pro první část dotazníku – metodu SEIQol, byla použita forma kvalitativní metody sběru dat, druhá část – dotazník finanční situace – zjišťoval odpovědi na otázky pomocí kvantitativní metody.

4.3.1 Metoda SEIQol

Metoda SEIQol je charakteristická svým individuálním pojetím kvality života. Dotazovaná osoba ji sama definuje i hodnotí. To samozřejmě závisí na jejím vlastním systému hodnot. Metoda SEIQoL je podrobně popsána v teoretické části.

Měření kvality života probíhá v tomto případě formou strukturovaného rozhovoru. Nejprve si dotazovaná osoba zvolí pět nejdůležitějších životních oblastí. Dále v procentech vyjádří míru uspokojení a důležitost dané oblasti. Posledním krokem je vyznačení celkové spokojenosti se životem.

Metoda SEIQol přináší dvojí vyhodnocení individuální kvality života. První hodnocení vyplývá z označení subjektivní míry kvality života pomocí škály od 1 do 100 bodů. Při druhém hodnocení této metody se hodnota důležitosti v procentech násobí s mírou spokojenosti, součet všech pěti součinů z jednotlivých oblastí se dělí hodnotou sto a výsledkem je celková hodnota kvality života. Jedná se tedy o přepočtení kvality života vypočtený z dílčích cílů.

4.3.2 Dotazník finanční situace

Ke zjištění finanční situace studentů byl vytvořen vlastní dotazník skládající se ze 14 uzavřených otázek, které na sebe logicky navazují a spolu s dotazníkem na kvalitu života přinášejí komplexnější obraz dotazované osoby.

Dotazník přinesl odpovědi na to, zda student stále bydlí s rodiči, zda si sám přivydělává, kolik měsíčně utratí, zda je spokojen se svojí finanční situací apod. Vyhodnocení této části bylo prováděno kvantitativně, ovšem vždy s přihlédnutím k předchozí části dotazníku. Celý dotazník je obsažen v přílohách bakalářské práce.

4.4 Způsob zpracování dat

Dotazníků bylo vyhodnoceno celkem 80 a byly zpracovány jednotlivě do programu Microsoft Excel, kdy každého respondentu bylo přiděleno číslo, podle kterého šly lehce porovnat výsledky dosažené v dílčích kategoriích. Výsledky byly následně zpracovány do tabulek a grafů. Pro statistickou analýzu dat byl použit Spearmanův korelační koeficient a výpočty relativní četnosti.

4.5 Výsledky a jejich interpretace

4.5.1 Vyhodnocení metody SEIQoI

4.5.1.1 Středoškolští studenti

Vyplnění dotazníku se zúčastnilo 40 středoškolských studentů novobydžovského gymnázia, z toho bylo 28 žen (70 %) a 12 mužů (30 %).

Následující tabulka znázorňuje 5 nejfrekventovanějších životních hodnot pro středoškoláky. Sloupec N vyjadřuje, kolik studentů zvolilo danou hodnotu, R symbolizuje procentuální zastoupení.

Tabulka 3 Přehled významných životních cílů (SŠ)

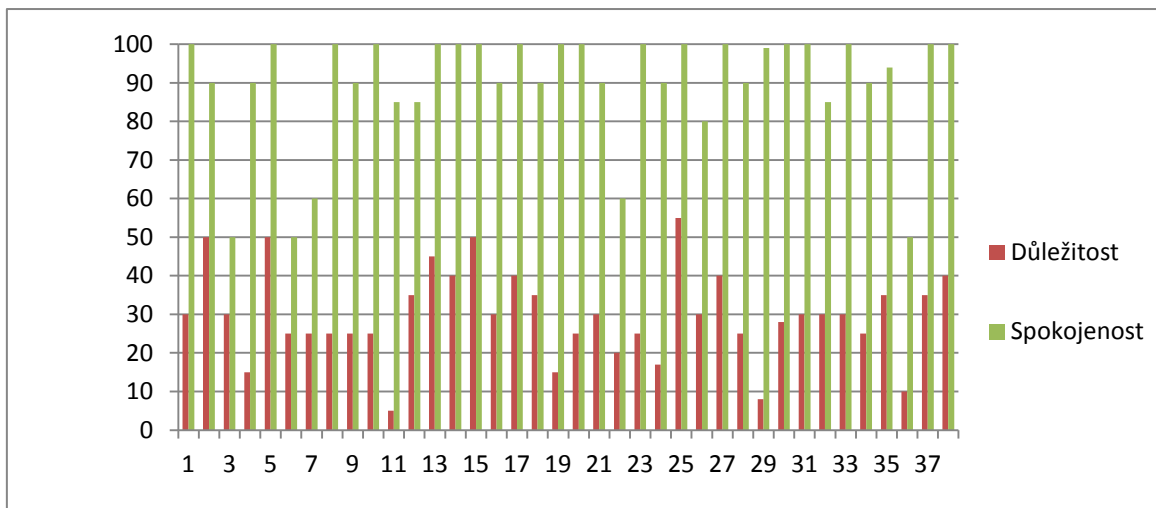
Životní hodnota	N	R	Důležitost	Spokojenost
rodina	38	95%	30%	90%
zdraví	26	65%	27%	80%
partner	22	55%	28%	83%
přátelé	21	52,5%	15,5%	78,5%
vzdělání	17	42,5%	14,5%	60%

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastěji volenou životní hodnotou u středoškolských studentů byla rodina a domov, kterou si vybralo 38 ze 40 respondentů, tedy 95 %. Tato hodnota byla studenty hodnocena jako nejdůležitější, tedy při rozdělování 100 % důležitosti mezi všech 5 hodnot, měla rodina obvykle mezi 25 – 40 % důležitosti, přičemž průměrná hodnota byla 30 %. Jen pár studentů přiřadilo větší důležitost před rodinou zdraví nebo partnerovi. I co se týká spokojenosti, rodina obsadila první post. Průměrná spokojenost s rodinou byla 90 %, mezi časté hodnoty patřilo i 100 %, tedy naprostá

spokojenost. Následující graf znázorňuje, jak respondenti hodnotili důležitost rodiny a spokojenost s ní.

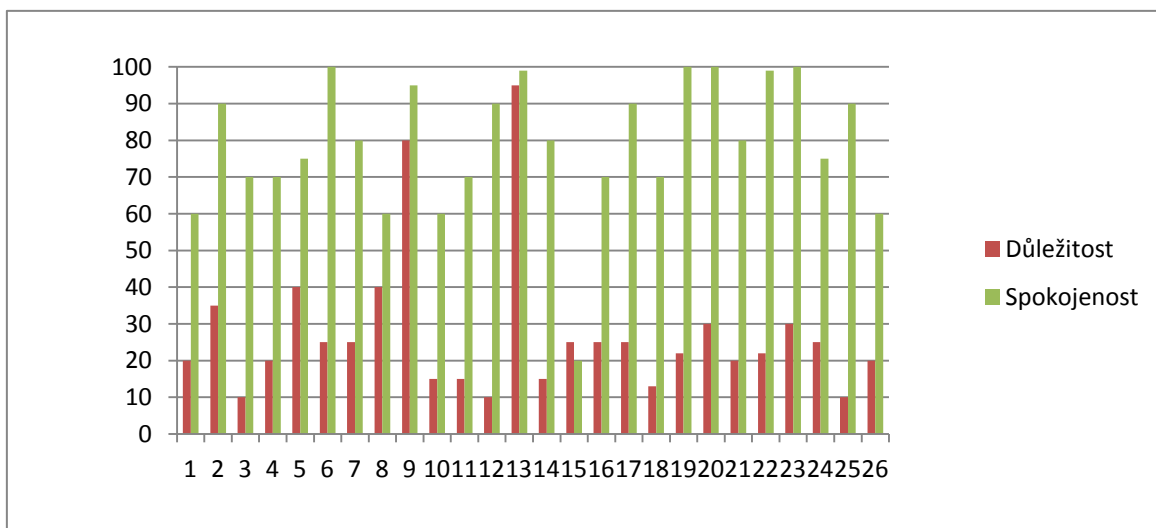
Graf 5 Rodina – důležitost a spokojenost (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Druhou nejčastěji volenou hodnotou bylo zdraví, které zvolilo 26 studentů (65 %). Průměrná důležitost byla 27 % a spokojenost skoro 80 %. Odpovědi respondentů jsou opět graficky znázorněny.

Graf 6 Zdraví – důležitost a spokojenost (SŠ)

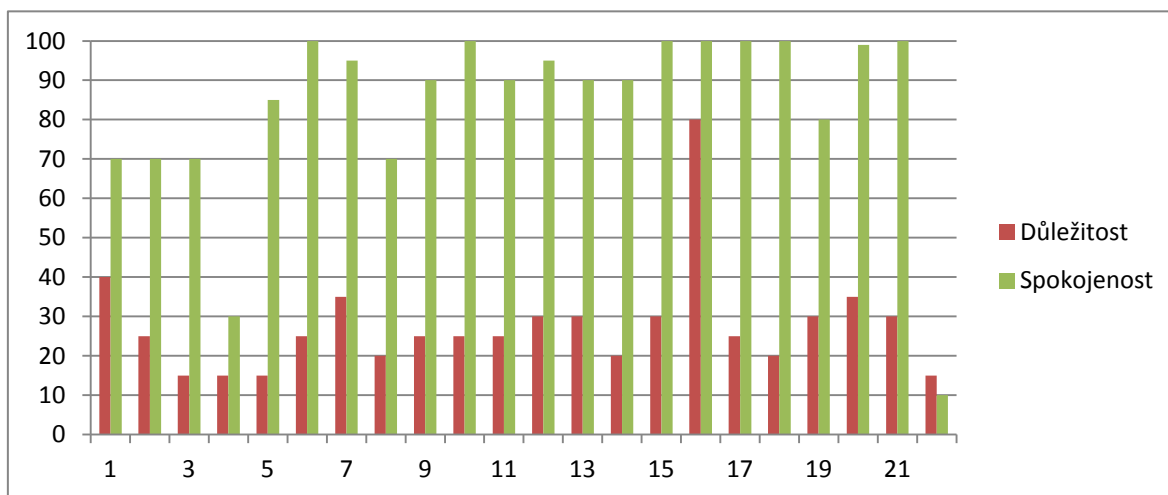

Zdroj: vlastní zpracování

Další velmi často zvolenou hodnotou byl partner, který byl vybrán 22 respondenty (55 %). Průměrná důležitost byla necelých 28 % a spokojenost s partnerem dosáhla 83 %.

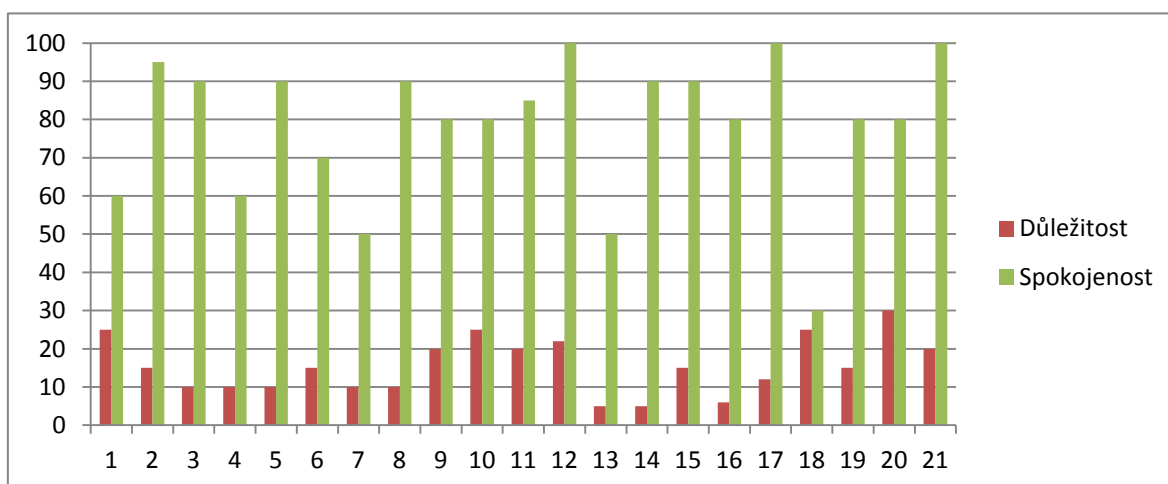
Graf 7 Partner - důležitost a spokojenost (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

52,5 % respondentů (N=21) označilo za důležité ve svém životě přátele, přičemž průměrná důležitost byla 15,5 %, průměrná spokojenost se vyšplhala na 78,5 %.

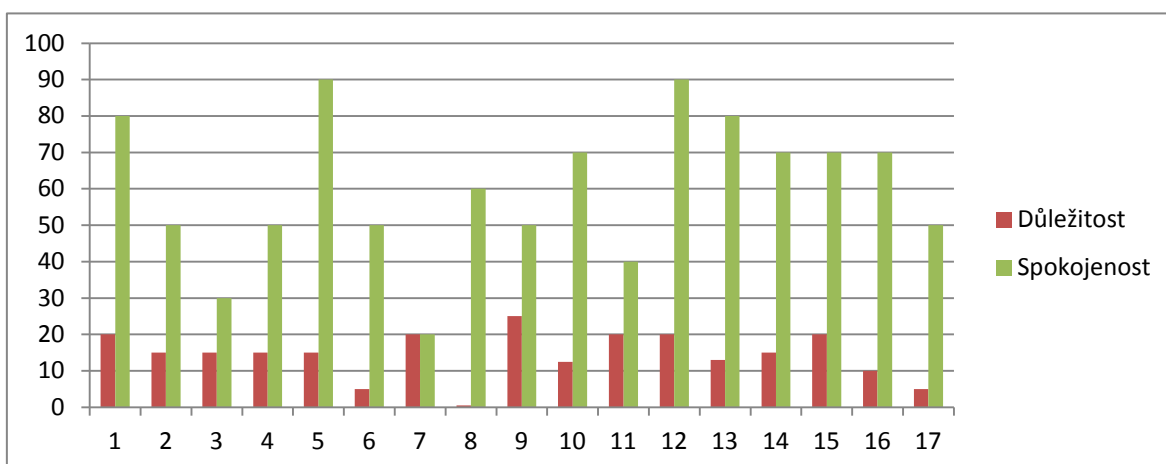
Graf 8 Přátelé - důležitost a spokojenost (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Pátou nejčastěji volenou hodnotou bylo vzdělání, které si zvolilo 42,5 %. Průměrná důležitost vzdělání byla 14,5 %, spokojenost s ním byla 60 %.

Graf 9 Vzdělání - důležitost, spokojenost (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Ostatní životní oblasti měly menší procentuální zastoupení, objevily se u méně než třetiny respondentů, jak naznačuje následující tabulka.

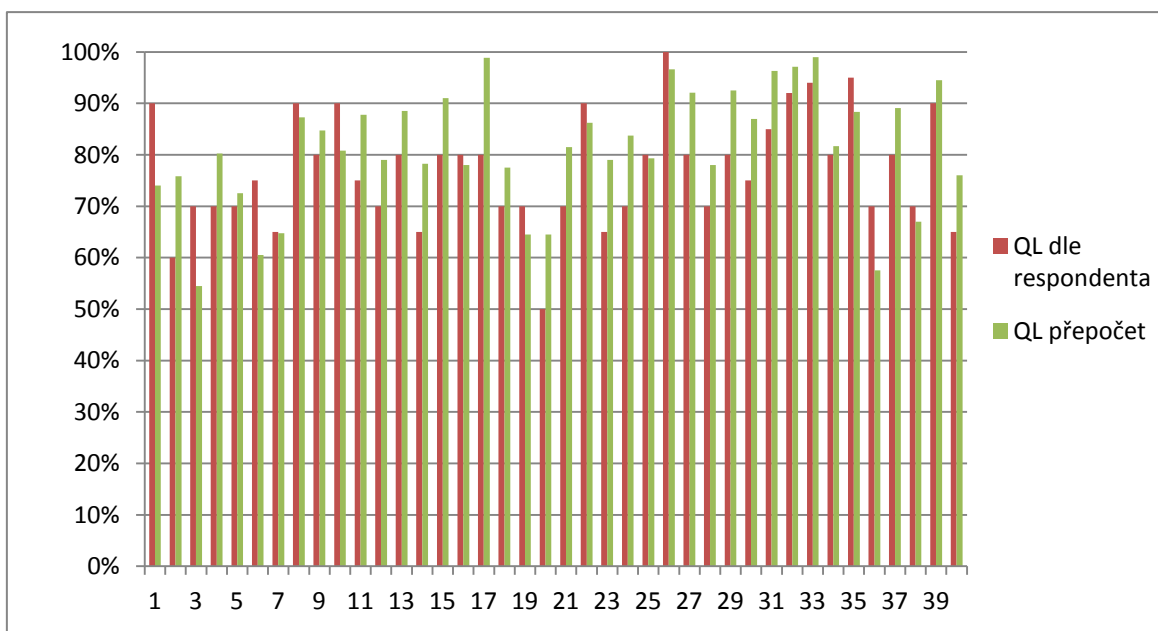
Tabulka 4 Méně časté hodnoty a jejich četnosti (SŠ)

Hodnota	N	R	Hodnota	N	R
kariéra	13	32,5 %	sociální jistoty	2	5 %
peníze	13	32,5 %	sport	2	5 %
volný čas, zábava	13	32,5 %	zázemí	2	5 %
seberealizace	8	20 %	úcta	1	2,5 %
duševní pohoda	6	15 %	budoucnost	1	2,5 %
vztahy mezi lidmi	6	15 %	kompromisy	1	2,5 %
škola	4	10 %	psychické zdraví	1	2,5 %
cestování	3	7,5 %			

Zdroj: vlastní zpracování

Posledním krokem metody SEIQol bylo křížkem na ose naznačit celkovou spokojenost se životem. Hodnoty, které studenti volili, byly různé, pohybovaly se v rozmezí od 50 do 100, přičemž průměrná hodnota byla 77 %. Při vyhodnocování této metody, tedy přepočtu celkové spokojenosti se životem, kdy se hodnota důležitosti v procentech násobí s mírou spokojenosti a součet všech pěti součinů z jednotlivých oblastí se dělí hodnotou sto, vyšla průměrná hodnota 81 %. To je patrné i z následujícího grafu, kde jsou znázorněny nejprve pomocí červených sloupců subjektivní celkové spokojenosti respondentů, zelené sloupce značí přepočet z životních hodnot. Zelené sloupce viditelně červené sloupce převyšují.

Graf 10 Celková spokojenost se životem (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Prostřední hodnoty pro obě škály znázorňuje medián, 1. kvartil popisuje hranici spokojenosti, pod kterou bylo 25 % respondentů, 3. kvartil vyjadřuje mez, nad kterou se nacházela čtvrtina dotázaných.

Tabulka 5 Porovnání obou škál života

	průměr	medián	1. kvartil	3. kvartil
Subjektivní míra spokojenosti	77,025	77,5	70	81,25
Vypočtená spokojenost	81,092	81,15	75,95	88,65

Zdroj: vlastní zpracování

30 % studentů (N=12) odhadlo svoji celkovou spokojenost se životem téměř přesně, rozdíl mezi hodnotou vyznačenou na ose a přepočtem z životních hodnot nebyl vyšší než 5 %. 17,5 % studentů (N=7) svoji celkovou spokojenost nadhodnotilo, hodnota, kterou označili na ose, byla vyšší než přepočet, což značí nespokojenost s jejich životem. Naopak více než polovina studentů, 52,5 % (N=21) spokojenost podhodnotilo, jejich vyznačené hodnoty byly často i mnohem nižší než výsledný přepočet. Byl použit Spearmanův korelační koeficient ($r = 0,685$), obě škály spolu středně korelují.

4.5.1.2 Vysokoškolští studenti

Vyplnění dotazníku se zúčastnilo 40 studentů Univerzity Hradec Králové, 30 žen a 10 mužů.

Životní hodnoty studentů vysoké školy byly oproti středoškolským studentům různorodější, přesto jsou kvůli porovnatelnosti roztrženy do obdobných skupin, které volili právě mladší studenti.

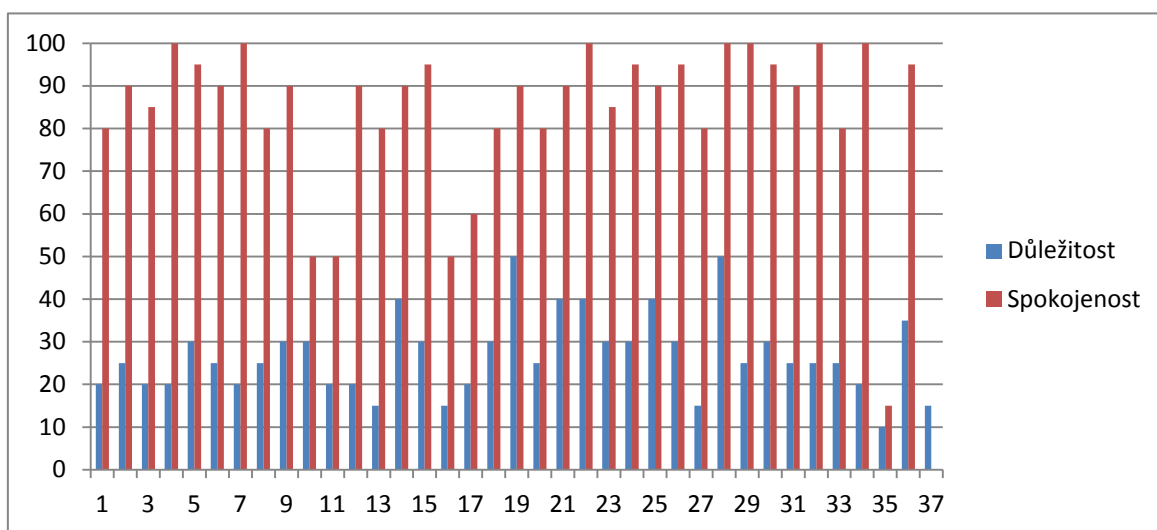
Tabulka 6 Přehled významných životních cílů (VŠ)

Životní hodnota	N	R	důležitost	spokojenost
rodina	37	93%	26%	82%
zdraví	28	70%	29%	83%
vzdělání	27	67,5%	18%	67%
přátelé	25	62,5%	15%	79%
partner	19	47,5%	25%	78%

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastěji vybranou hodnotou, kterou zvolil téměř každý student, byla rodina, která byla vybrána celkem třicet sedmkrát, zvolilo ji tedy 93 % dotázaných. Rodina byla opět ohodnocována s vysokou důležitostí v rozmezí od 15 % do 50 %, přičemž průměrná hodnota byla přes 26 %. Spokojenost s rodinou byla také hodnocena přívětivě, průměrná spokojenost byla 82 %.

Graf 11 Rodina – důležitost a spokojenost (VŠ)

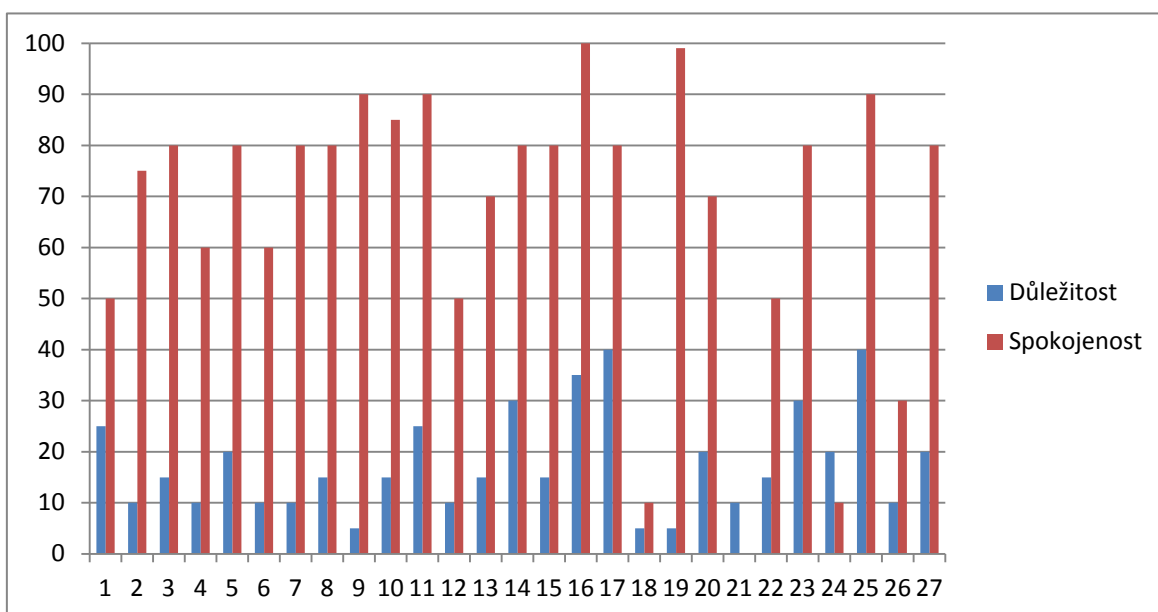

Zdroj: vlastní zpracování

I když rodinu zvolilo nejvíce dotázaných, nejčtenější hodnotou bylo vzdělání, kariéra, práce, která se v dotaznících opakovala třicet osmkrát, vzhledem k tomu, že někteří jedinci vzdělání a kariéru od sebe oddělili do dvou samostatných hodnot. Hesla – vzdělání, kariéra, práce, škola se v dotaznících objevovaly velice často a v různých kombinacích. Alespoň jedno z těchto slov uvedlo v dotazníku 80 % studentů. Cíl většiny studentů byl podobný a to úspěšně dostudovat, najít pracovní uplatnění v jeho oboru a finančně zajistit sebe a svoji rodinu. Hodnoty důležitostí u těchto hodnot byly různé, někteří respondenti postavili vzdělání na první post v jejich současném životě, pro jiné jsou do popředí postaveny ostatní hodnoty.

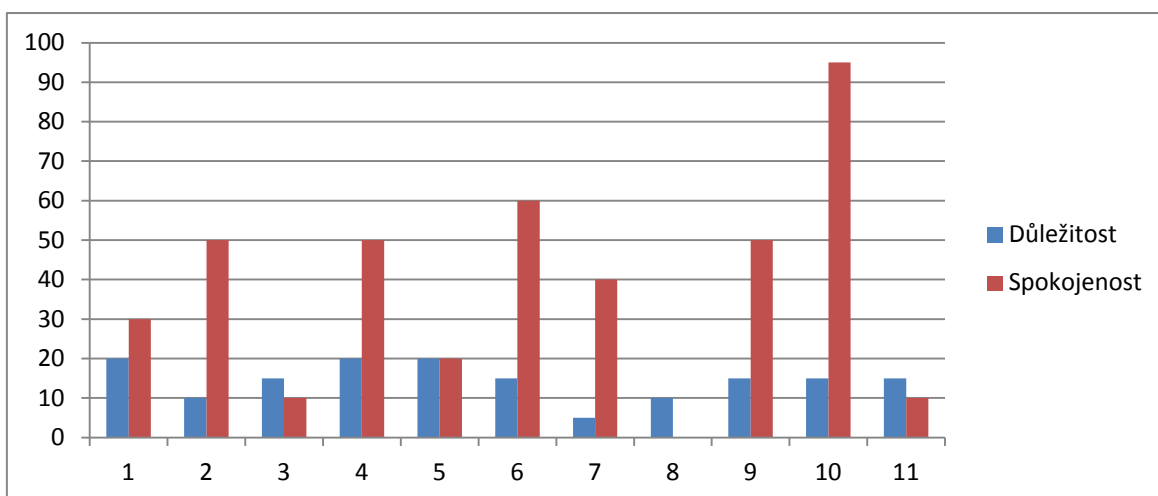
Na grafech 6 a 7 je modrým sloupcem znázorněna důležitost a červeným spokojenost nejprve u vzdělání a kariéry, poté u práce a kariéry. V těchto kombinacích studenti většinou hesla volili. Zejména u spokojenosti je v těchto dvou grafech vidět výrazný rozdíl, kdy studenti jsou se svým vzdělání ve většině případů spokojeni, na rozdíl od práce nebo pracovního uplatnění, kdy je jejich budoucnost často nejistá.

Graf 12 Vzdělání, kariéra – důležitost a spokojenost (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

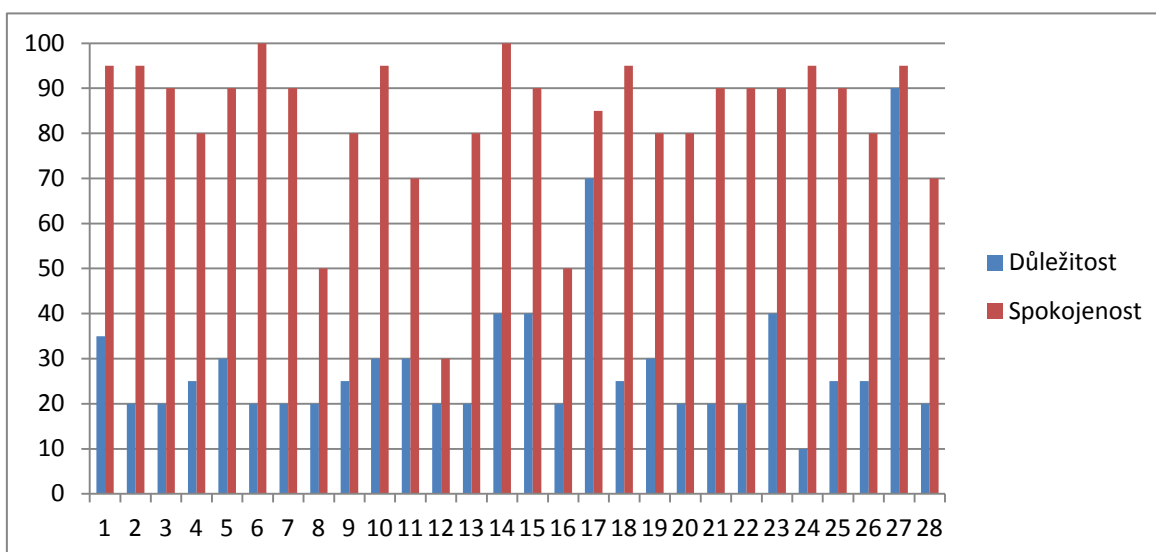
Graf 13 Kariéra a pracovní uplatnění – důležitost a spokojenost (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Zdraví ve svých dotaznících zvolilo 70 % respondentů. Přičemž v hodnocení důležitosti a spokojenosti předčilo i rodinu. Průměrná důležitost, kterou studenti hodnotili zdraví, byla téměř 29 % a spokojenost se zdravím byla 83 %. Většina respondentů se nesoustředila jen na svoje zdraví, ale mluvila o zdraví celé rodiny, partnera apod.

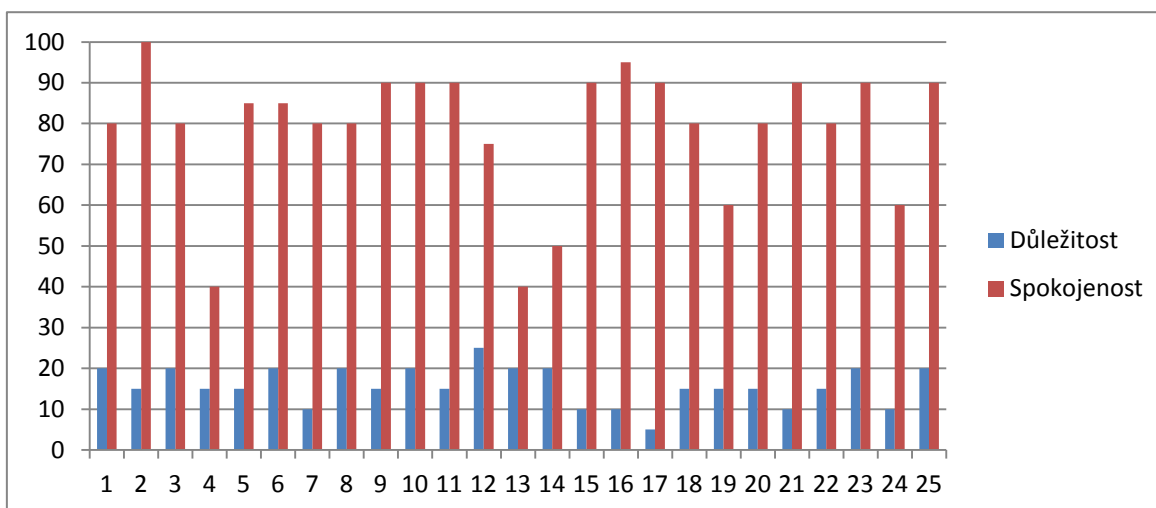
Graf 14 Zdraví – důležitost a spokojenost (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

62,5 % respondentů zvolilo za jednu ze svých životních hodnot přátele, jejich důležitost a spokojenost s nimi znázorňuje následující graf. Průměrná důležitost, kterou studenti přikládají přátelům je přes 15 %, průměrná spokojenost se vyšplhala na necelých 79 %.

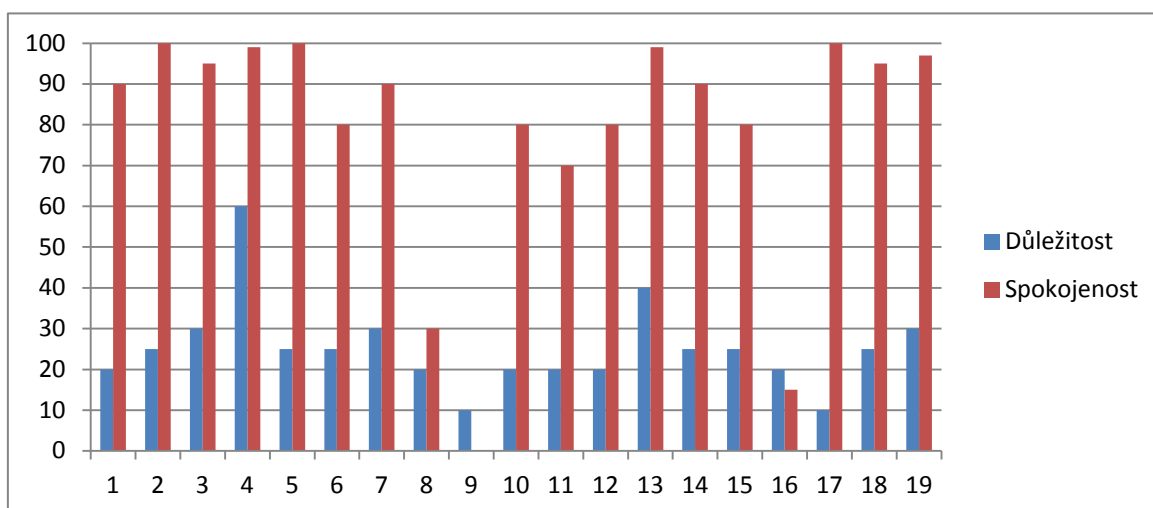
Graf 15 Přátelé – důležitost a spokojenost (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Partnera nebo lásku ve svých dotaznících uvedlo 47,5 % respondentů. Průměrná důležitost partnera byla 25 % a spokojenost s ním 78 %.

Graf 16 Partner – důležitost a spokojenost (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Ostatní životní hodnoty s nižší četností jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 7 Méně časté hodnoty a jejich četnosti (VŠ)

Hodnota	N	R	Hodnota	N	R
Peníze	14	35 %	Seberealizace	7	17,5 %
Volný čas	9	22,5 %	Duševní pohoda	4	10 %
Sociální jistoty	8	20 %	Sport	1	2,5 %
Cestování	7	17,5 %			

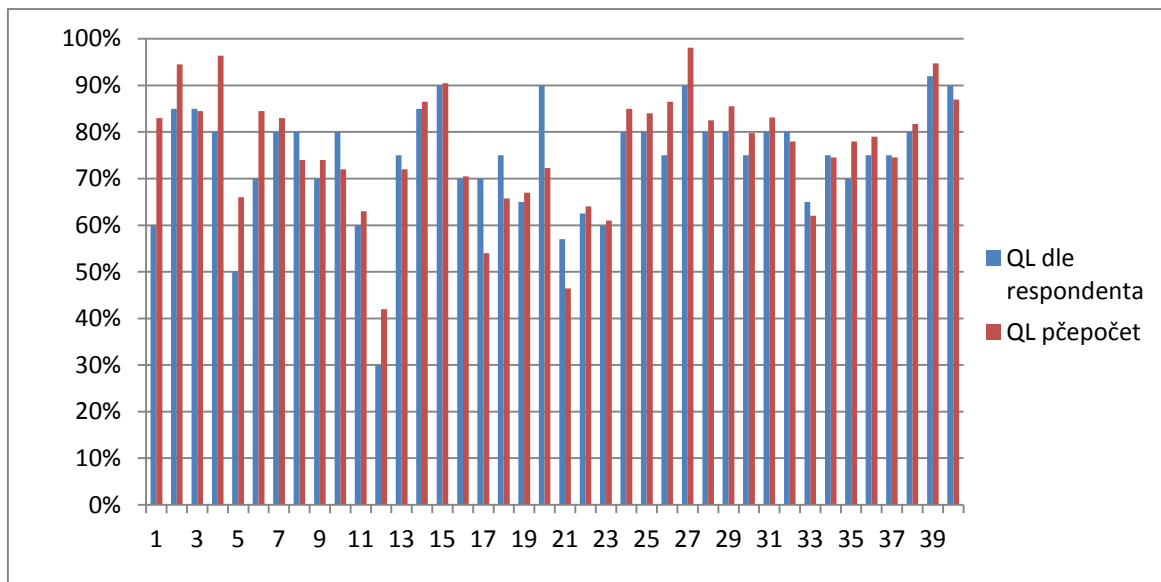
Zdroj: vlastní zpracování

Posledním krokem metody SEIQol bylo křížkem na ose naznačit celkovou spokojenost se životem. Hodnoty, které studenti volili, byly různé, pohybovaly se v rozmezí od 30 do 92, přičemž průměrná hodnota byla přes 74 %. Při přepočtu celkové spokojenosti se životem, kdy se hodnota důležitosti v procentech násobí s mírou spokojenosti a součet všech pěti součinů z jednotlivých oblastí se dělí hodnotou sto, vyšla průměrná hodnota 76,5 %. To je patrné i z následujícího grafu, kde jsou znázorněny nejprve pomocí modrých sloupců subjektivní celkové

spokojenosti respondentů, červené sloupce značí přepočtené z životních hodnot. Červené sloupce viditelně převyšují modré.

Graf 17 Celková spokojenost se životem (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Prostřední hodnoty pro obě škály znázorňuje medián, 1. kvartil popisuje hranici spokojenosti, pod kterou bylo 25 % respondentů, 3. kvartil vyjadřuje mez, nad kterou se nacházela čtvrtina dotázaných.

Tabulka 8 Porovnání obou škál života

	průměr	medián	1. kvartil	3. kvartil
Subjektivní míra spokojenosti	74,2875	75	70	69,625
Vypočtená spokojenost	76,51875	78,5	80	84,625

Zdroj: vlastní zpracování

60 % studentů (N=24) odhadlo svoji celkovou spokojenost se životem téměř přesně, rozdíl mezi hodnotou vyznačenou na ose a přepočtem z životních hodnot nebyl vyšší než 5 %. 15 % studentů (N=6) svoji celkovou spokojenost nadhodnotilo, hodnota, kterou označili na ose, byla vyšší než přepočet. Naopak 25 % studentů (N=10) spokojenost podhodnotilo, jejich vyznačené hodnoty byly často i mnohem nižší než výsledný přepočet. Byl použit Spearmanův korelační koeficient ($r = 0,75$), obě škály spolu středně korelují.

4.5.2 Vyhodnocení dotazníku finanční situace

4.5.2.1 Středoškolští studenti

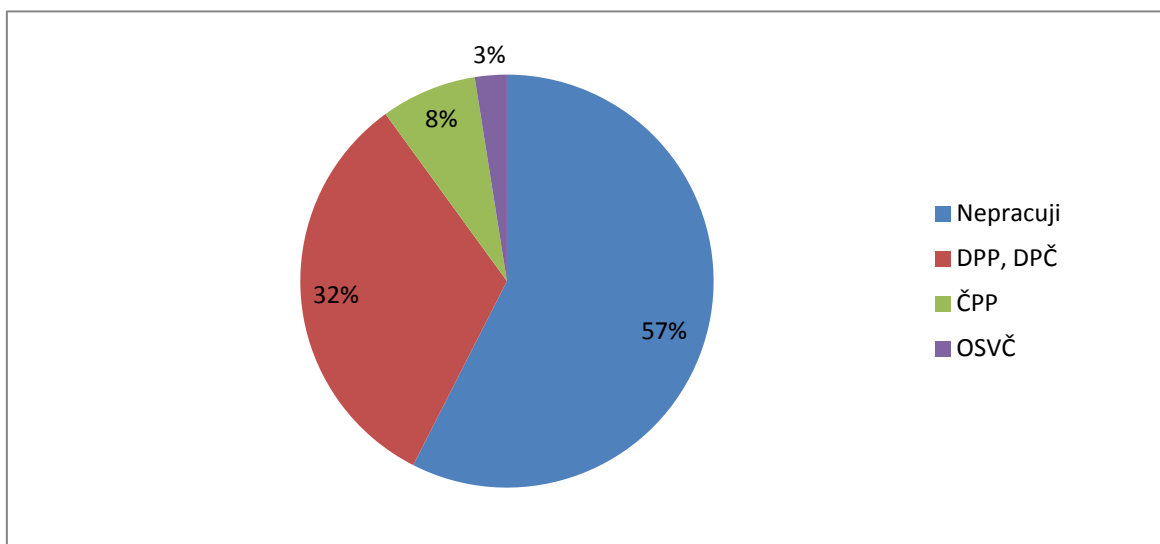
Výzkumu se zúčastnilo 40 středoškolských studentů, 28 žen a 12 mužů. Dotazník finanční situace obsahoval 14 otázek, z nich první 3 se vztahovaly k identifikaci respondenta.

Čtvrtá otázka se zabývala tím, jak student žije, kde bydlí. Všech 40 respondentů odpovědělo, že žije s rodiči.

Další otázka směřovala na kapesné. 12 studentů odpovědělo, že kapesné nedostává, zbytek studentů odpověděl kladně a to v různé výši od 400 do 1500 Kč měsíčně, nejčastěji 1000 Kč

17 ze 40 respondentů odpovědělo, že si při studiu přivydělává, z toho 13 z nich má uzavřenou dohodu o pracovní činnosti, nebo dohodu o provedení práce, 3 studenti jsou zaměstnáni na částečný pracovní poměr, 1 student se věnuje podnikání.

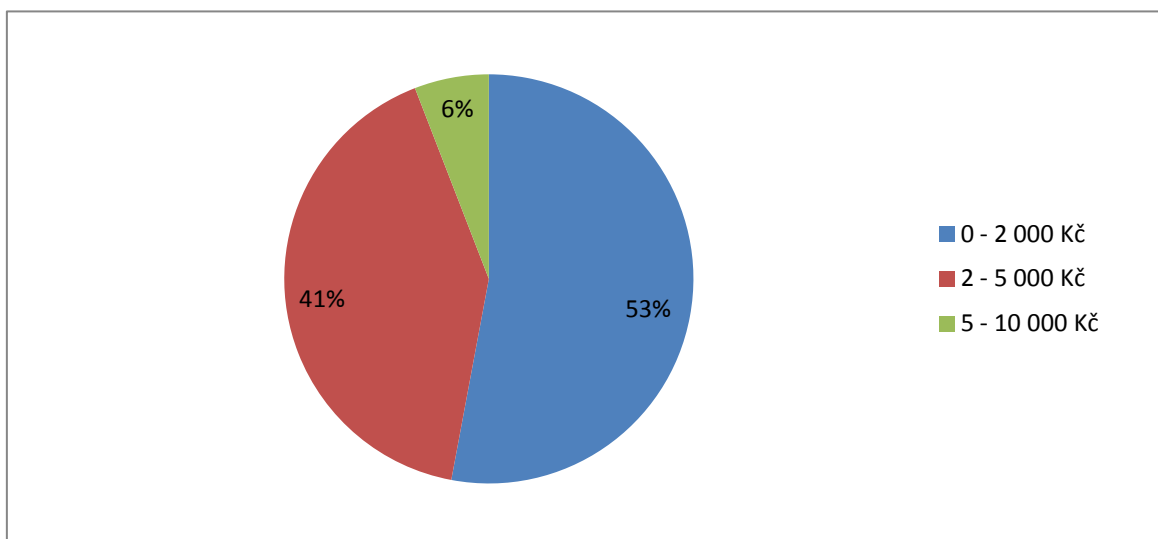
Graf 18 Přivýdělek při studiu (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Na studenty, kteří si přivydělávají, směřovala otázka čistého měsíčního výdělku, kdy více než polovina dotázaných odpověděla, že si vydělá do 2000 Kč měsíčně.

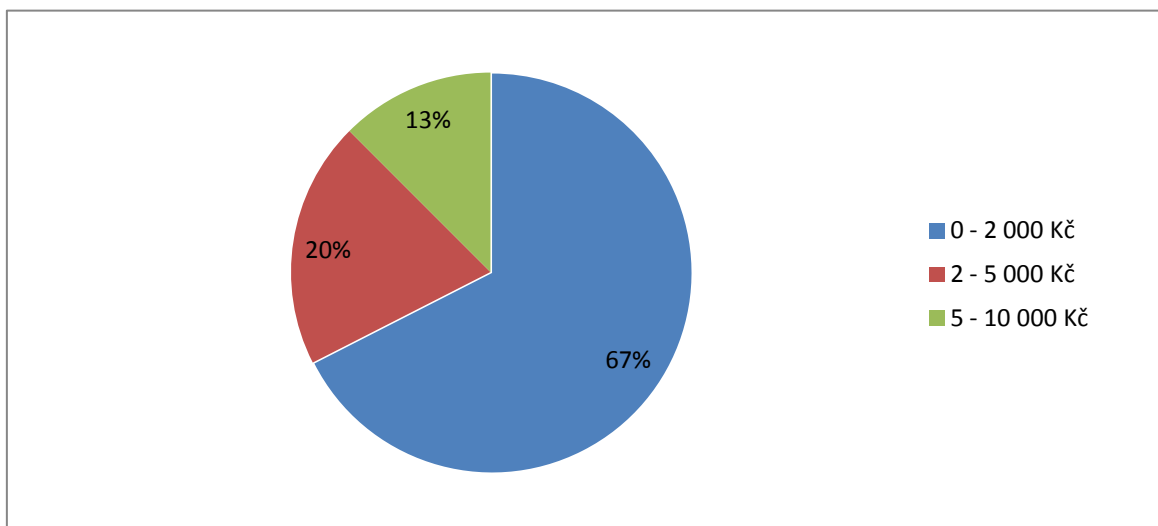
Graf 19 Průměrný měsíční výdělek (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Následující dvě otázky dotazníku se věnovaly tomu, kolik student měsíčně utratí a za co nejvíce utrací. 67 % respondentů měsíčně utratí do 2 000 Kč.

Graf 20 Měsíční útrata (SŠ)

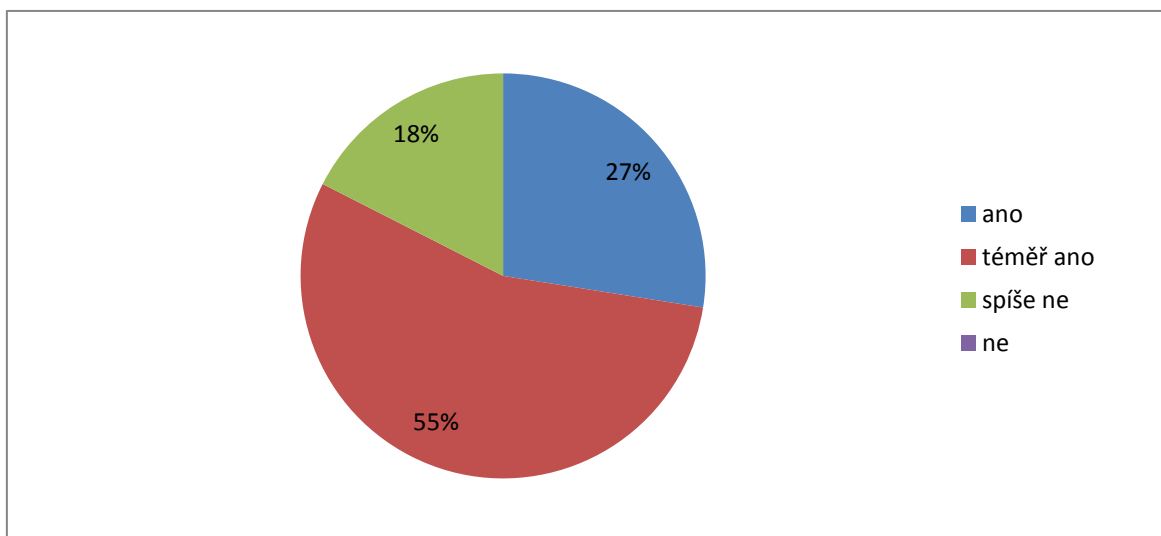
Zdroj: vlastní zpracování

Co se týká položek, za které studenti nejvíce utrací, jsou to náklady na bydlení při studiu, dále náklady spojené s dopravou, stravováním a studiem. Ty jsou většinou hrazené rodiči. Mezi běžné výdaje, které si student hradí sám z kapesného nebo peněz z přivýdělku, patří peníze za oblečení, volný čas a zábavu, telefon, cigarety a internet.

Na otázku, zda respondent s penězi vystačí, odpovědělo kladně 30 respondentů. Většina z nich si i malou částku ušetří.

Předposlední otázka se zabývala spokojeností s finanční situací studenta. 11 respondentů odpovědělo, že jsou se svojí finanční situací spokojeni, 22 studentů je téměř spokojeno a dalších 7 je spíše nespokojeno.

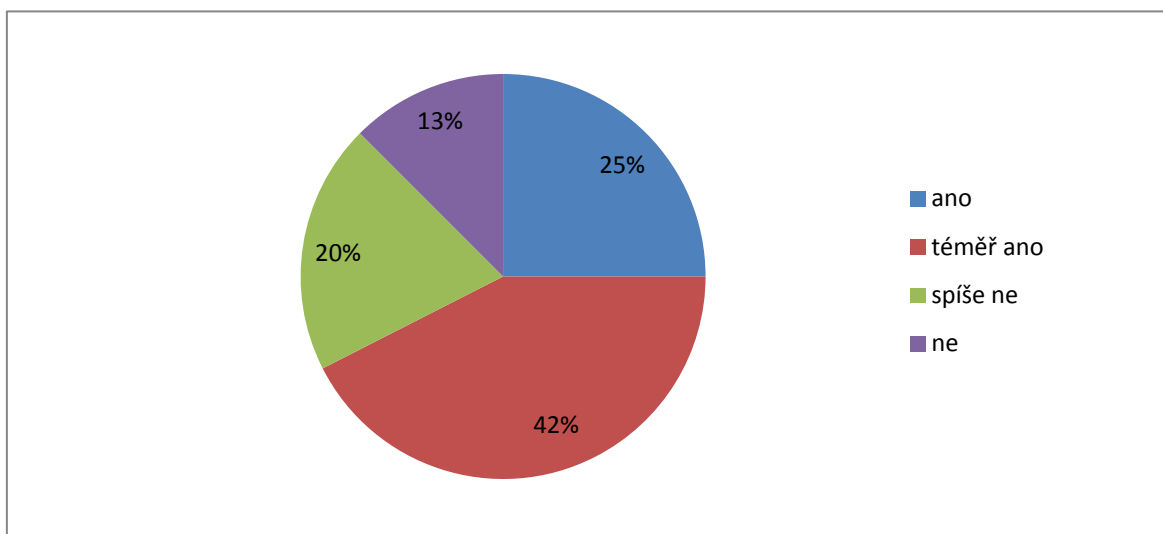
Graf 21 Spokojenost s finanční situací (SŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední otázka dotazníku navazovala a předchozí a zjišťovala, zda finanční situace studentům umožňuje naplnění jejich životních cílů a hodnot. Čtvrtina respondentů odpověděla kladně, 17 dotázaných zvolilo odpověď téměř ano, 8 studentů vybralo možnost, že spíše neumožňuje a 5 respondentů odpovědělo, že vzhledem k jejich finanční situaci, jim v dočasné době není umožněno naplnění jejich životních cílů a hodnot.

Graf 22 Možnost naplnění životních cílů (SŠ)

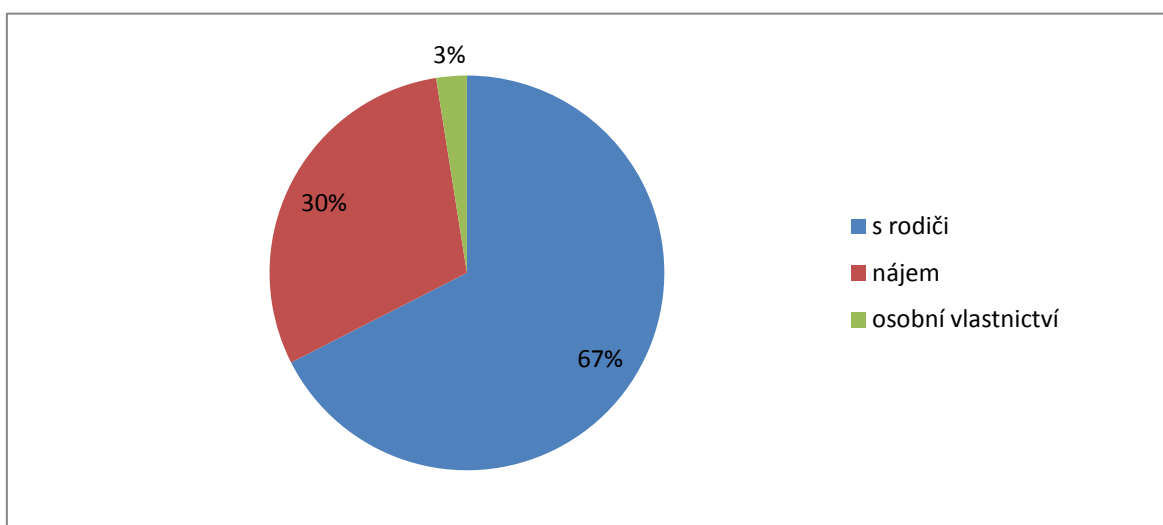
Zdroj: vlastní zpracování

4.5.2.2 Vysokoškolští studenti

Výzkumu se zúčastnilo 40 vysokoškolských studentů, 30 žen a 10 mužů ve věku od 19 do 24 let.

Co se týká bydlení, 27 respondentů uvedlo, že žije s rodiči, 12 studentů bydlí v nájmu, 1 dotazovaný žije v bytě či domě osobního vlastnictví.

Graf 23 Bydlení (VŠ)

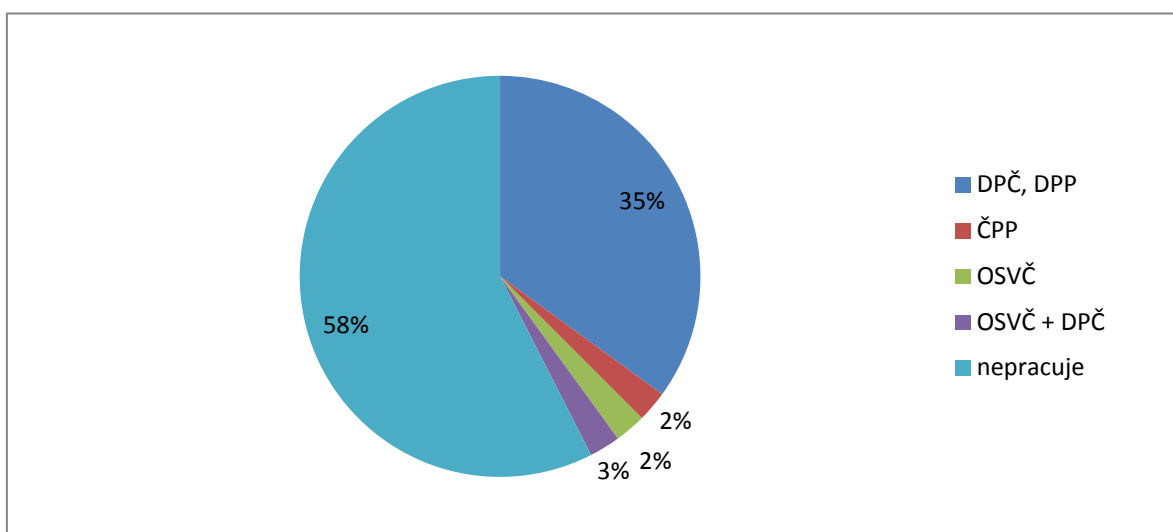

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, *Dostáváte do rodičů kapesné?*, odpovědělo kladně 23 studentů, výše kapesného byla různá, objevily se částky od 500 do 8 000 Kč za měsíc. Průměrné kapesné se pohybovalo kolem 1 000 Kč měsíčně.

Na otázku, *Pracujete při studiu?*, zvolilo kladnou odpověď 17 studentů. 14 z nich uvedlo, že pracuje na dohodu o pracovní činnosti nebo provedení práce, 1 respondent podniká, 1 student je zaměstnán na částečný pracovní úvazek a 1 dotázaný uvedl, že se věnuje, jak podnikání, tak má uzavřenou dohodu o pracovní činnosti.

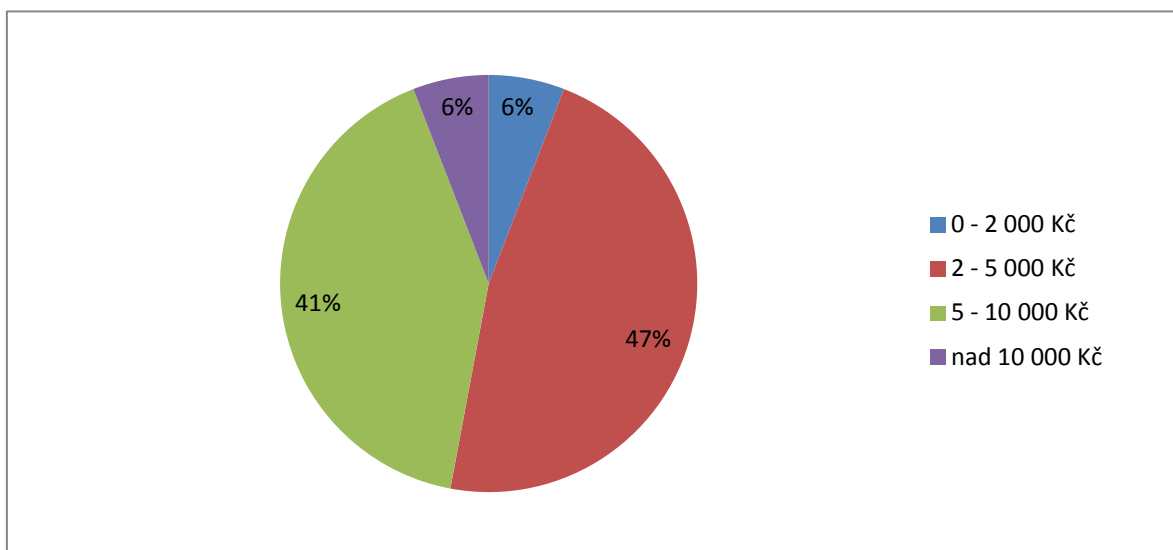
Graf 24 Přivýdělek při studiu (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Studentům, kteří si při studiu přivydělávají, byla položena otázka na průměrný měsíční výdělek. 47 % respondentů si vydělává 2 000 až 5 000 Kč, 41 % studentů si přivydělává 5 000 až 10 000 Kč, 1 respondent uvedl, že má příjem do 2000 Kč. Respondent, který si při studiu přivydělává jak podnikáním, tak prací na dohodu, odpověděl, že jeho čistý výdělek se průměrně pohybuje nad 10 000 Kč.

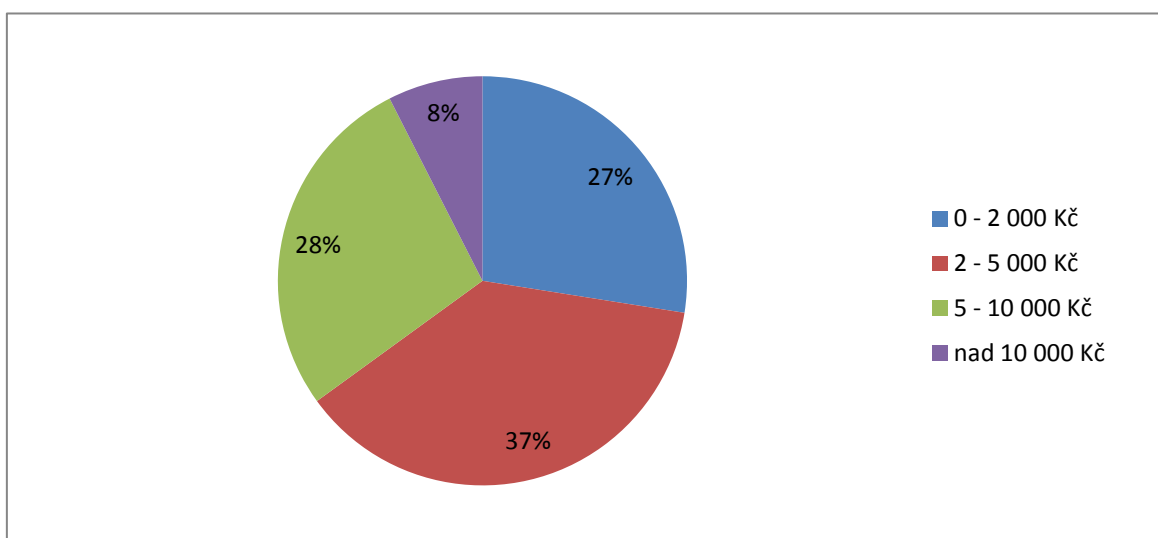
Graf 25 Průměrný měsíční výdělek (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, *Kolik měsíčně utratíte?*, nejvíce respondentů odpovědělo 2 000 až 5 000 Kč (37 %). 28 % studentů měsíčně utratí 5 000 až 10 000 Kč, zhruba stejný podíl studentů uvedl odpověď do 2 000 Kč měsíčně. Nad 10 000 Kč měsíčně utratí 8 % respondentů, všichni 3 studenti, kteří zvolili tuto odpověď, uvedli, že žijí v nájmu nebo bytě osobního vlastnictví.

Graf 26 Průměrná útrata (VŠ)

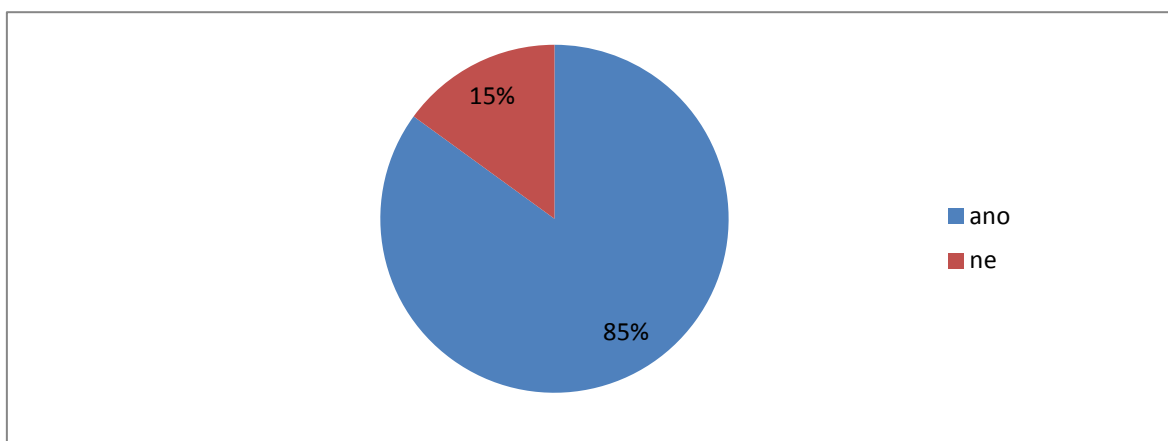

Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka se týkala toho, za co studenti vysoké školy nejvíce utrácí. Odpovědi se hodně lišily podle toho, zda student bydlí s rodiči nebo si při studiu přivydělává. Odpovědi studentů, kteří dosud žijí s rodiči a při studiu nepracují, byly téměř totožné. Jejich náklady spojené s bydlením, jídlem, dopravou a studiem jsou většinou hrazené rodiči, studenti své našetřené úspory či kapesné vkládají nejvíce do volnočasových aktivit. Studenti, kteří při studiu pracují, již nejsou zcela finančně závislí na rodičích a můžou si některé své běžné výdaje hradit sami, mezi ty nejčastější patří výdaje za telefon, internet nebo oblečení. Největší měsíční výdaje měli samozřejmě studenti, kteří bydlí v nájmu nebo bytě osobního vlastnictví. Mezi položky, za které nejvíce utratí, patří náklady spojené s bydlením, o které se většinou dělí s partnerem nebo přáteli, dále jídlo a potraviny, doprava a studium, volný čas, telefon a internet, někteří z nich nemalé částky utratí i za cigarety a alkohol. 12 z těchto 13 studentů uvedlo, že si při studiu přivydělává a 8 z nich uvedlo, že jim rodiče finančně vypomáhají formou kapesného v poměrně vysokých částkách od 1 000 do 8 000 Kč.

Na otázku, *Vystačíte s penězi?*, 34 studentů (85 %) odpovědělo kladně, 6 (15 %) respondentů odpovědělo záporně.

Graf 27 Vystačíte s penězi? (VŠ)

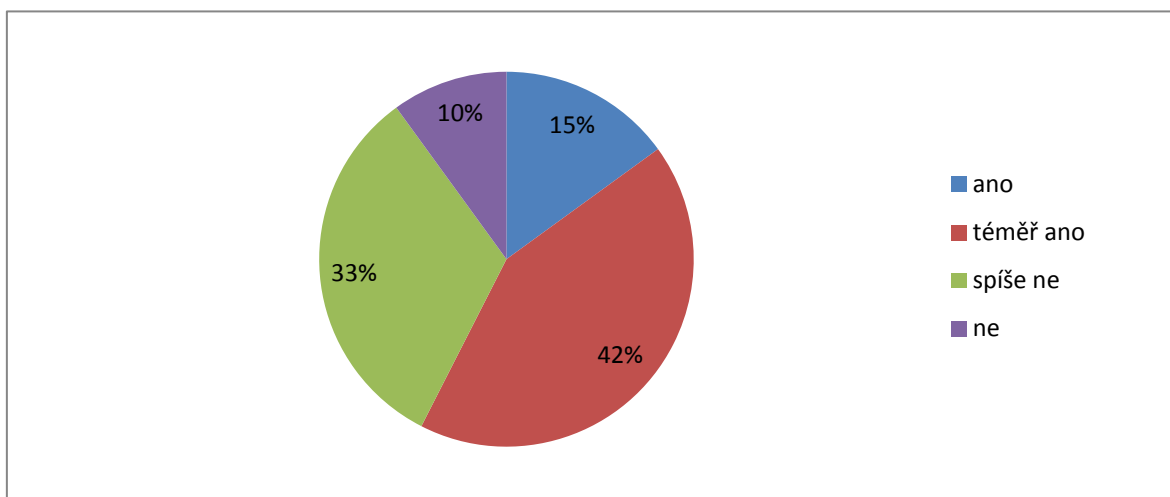

Zdroj: vlastní zpracování

Na otázku, *Jste spokojeni se svojí finanční situací?*, kladně odpovědělo 15 % respondentů, nejvíce dotázaných (42 %) zvolilo odpověď téměř ano, spíše nespokojeno je 33 % studentů a zcela nespokojeno se svojí finanční situací je 10 % studentů.

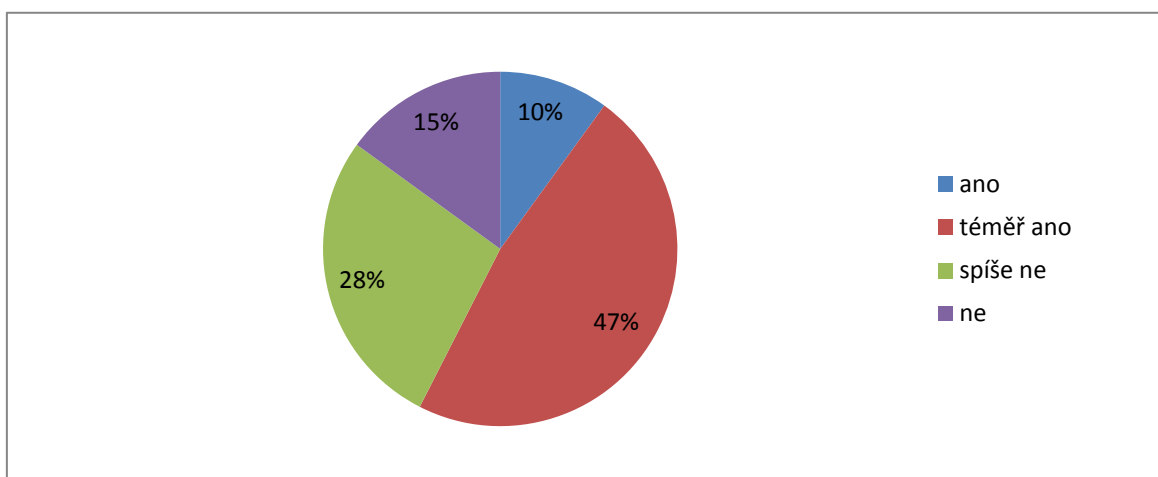
Graf 28 Spokojenost s finanční situací (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední otázka dotazníku navazovala a předchozí a zjišťovala, zda finanční situace jednotlivých studentů jim umožňuje naplnění jejich životních cílů a hodnot. 10 % respondentů odpovědělo kladně, největší podíl dotázaných (47 %) zvolil odpověď téměř ano, 28 % studentů vybralo možnost spíše ne a 15 % respondentů odpovědělo, že vzhledem k jejich finanční situaci, jim v dočasné době není umožněno naplnit jejich životních cílů a hodnoty.

Graf 29 Možnost naplnění životních cílů (VŠ)

Zdroj: vlastní zpracování

5 Shrnutí a diskuze

V této části jsou porovnány odpovědi středoškolských a vysokoškolských studentů, na základě rozboru získaných dat jsou vyvozeny celkové výsledky.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 80 respondentů, 40 středoškolských a 40 vysokoškolských studentů.

Tabulka 9 znázorňuje 5 nejčastěji volených hodnot středoškolských a vysokoškolských studentů a dále četnosti, se kterými byly hodnoty voleny. Jsou zde vidět patrné rozdíly. **Nejfrekventovanější životní cíle byly rodina, zdraví, partner, přátelé a vzdělání.**

Tabulka 9 Nejčastěji volené životní hodnoty

Pořadí	SŠ		VŠ	
	životní hodnota	četnost	životní hodnota	četnost
1.	rodina	95%	rodina	93%
2.	zdraví	65%	zdraví	70%
3.	partner	55%	vzdělání	67,5%
4.	přátelé	52,5%	přátelé	62,5%
5.	vzdělání	42,5%	partner	47,5%

Zdroj: vlastní zpracování

Pro obě skupiny studentů byla nejčastěji zvolenou hodnotou rodina, domov. Ovšem je zde jistý posun v důvodech, které studenti uváděli. Většina studentů střední školy bere rodinu jako místo, kam se může kdykoliv vracet, místo, kde jsou rodiče, kteří svého potomka vždy podrží, pomůžou mu, vyslechnou. Pro studenty vysoké školy ty důvody platí také, přesto důležitost rodiny vidí i v jiných věcech, jako je zázemí a jistota, vliv tohoto prostředí na budoucnost, dobré vztahy s rodinou, porozumění nebo pocit spokojenosti. Mnozí z nich do rodiny počítají i svého partnera a za důležitou hodnotu považují utvoření vlastní rodiny.

V pořadí druhou hodnotou bylo pro obě skupiny zdraví, přičemž je zde vidět, že s vyšším věkem roste důležitost zdraví pro daného jedince, i když posun, zde není ještě tak patrný.

Pro středoškolské studenty byla třetí nejčastěji volená hodnota partner, studenti vysoké školy umístili partnera až na páté místo, což je nejspíše způsobeno tím, že partnera, se kterým už často žijí, počítají do své rodiny.

Naopak tomu bylo se vzděláním, kdy pro studenty vysoké školy vzdělání zaujalo 3. pořadí, u studentů střední školy pořadí 5. Vysokoškolští studenti přece jen více nahlíží na důležitost vzdělání a následné budování kariéry.

Pro obě skupiny studentů 4. post zaujali přátelé, přičemž studenti vysoké školy považují tuto hodnotu za důležitější v jejich životě než studenti střední školy.

Tabulka 10 Nejčastější životní hodnoty, jejich průměrná důležitost a spokojenost

Životní hodnota	SŠ			VŠ			p
	četnost	důležitost	spokojenost	četnost	důležitost	spokojenost	
rodina	95%	30%	90%	93%	26%	82%	0,35
zdraví	65%	27%	80%	70%	29%	83%	0,32
partner	55%	28%	83%	47,5%	25%	78%	0,26
přátelé	52,5%	15,5%	78,5%	62,5%	15%	79%	0,18
vzdělání	42,5%	14,5%	60%	67,5%	18%	67%	0,01

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 10 rozšiřuje tabulku 9, vedle četnosti jednotlivých životních hodnot je zde vidět i průměrná důležitost a spokojenost s nimi. Z tabulky vyplývají určité rozdíly. Pro středoškolské studenty jsou všechny hodnoty vyšší, co se týká rodiny a partnera. Naopak v porovnání se studenty střední školy u vysokoškolských studentů vzrostla důležitost zdraví a vzdělání a zároveň i spokojenost s těmito cíli. Důležitost a spokojenost s přáteli hodnotily obě skupiny studentů téměř stejně.

Sloupec p v tabulce vyznačuje statistickou významnost z hlediska četností.

Při stanovení míry významnosti 5 %, byly statisticky významné rozdíly shledány pouze u životní hodnoty - vzdělání (p = 0,01), u ostatních životních cílů nebyl shledán statisticky významný rozdíl.

Na základě výše zmíněných hodnot, studenti ohodnotili svou celkovou spokojenost se životem. V následující tabulce jsou vyobrazeny počty studentů tak, jak na ose vyobrazili svoji spokojenost se životem. Hodnoty jsou seskupeny do intervalů po deseti, poslední řádek četností zobrazuje podíly studentů v jednotlivých

intervalech. Z tabulky vyplývá, že **nejvíce studentů** (necelých 39 %) ohodnotilo svoji spokojenost se životem **v rozmezí od 71 do 80 %**.

Tabulka 11 Počty zaznamenaných odpovědí – subjektivní kvalita života

Hodnota	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - 70	71 - 80	81 - 90	91 – 100
SŠ	0	0	1	1	15	13	6	4
VŠ	1	0	1	4	8	18	7	1
Celkem	1	0	2	5	23	31	13	5
Četnost (%)	1,25	0	2,5	6,25	28,75	38,75	16,25	6,25

Zdroj: vlastní zpracování

U středoškolských studentů byla jejich průměrná hodnota **77 %**, přepočtená 81 %. **Studenti vysoké školy** ohodnotili průměrně svůj život na **74 %**, přepočtená 76,5 %. Hodnoty vyplývají z grafů 6 a 13 uvedených v předchozím textu. Z porovnání vyplývá, že **subjektivní spokojenost středoškolských respondentů** i následný přepočtený z jimi uvedených hodnot byla **vyšší než u studentů vysoké školy**, vysokoškolští studenti jsou tedy méně se svým životem spokojeni.

Na dotazník týkající se kvality života navazovalo zhodnocení finanční situace studenta. Z porovnání obou skupin studentů vzešly zajímavé výsledky. Všichni studenti střední školy uvedli, že žijí s rodiči, z vysokoškolských studentů žije s rodiči 68 % respondentů (graf 23). Kladně na otázku kapesného odpovědělo 70 % středoškolských studentů a 57,5 % respondentů z vysoké školy. Prací při studiu si přivydělává stejný podíl VŠ i SŠ studentů a to 42,5 % (grafy 18 a 24). Přesto byly průměrné výdělky u VŠ vyšší, o čem vypovídá následující tabulka.

Tabulka 12 Porovnání průměrného výdělku studentů středních a vysokých škol

Průměrný výdělek	SŠ	VŠ
0 - 2 000 Kč	53%	6%
2 - 5 000 Kč	41%	47%
5 - 10 000 Kč	6%	41%
nad 10 000 Kč	0%	6%

Zdroj: vlastní zpracování

Předchozí získané informace tedy svědčí o **vyšší finanční samostatnosti vysokoškolských studentů** před středoškolskými.

Průměrná měsíční útrata respondentů se ani tak neodvívěla od toho, jakou školu student studuje, spíše záleželo, zda dosud žije s rodiči, dostává či nedostává kapesné, zda si přivydělává při studiu. Odpovědi byly různorodé a průměrný výsledek by byl hodně zkreslený, přesto lze vzhledem k předchozím situacím všeobecně určit, že studenti vysokých škol utratí nebo můžou utratit více peněz v souvislosti s tím, že někteří z nich již nebydlí s rodiči, a jejich příjmy jsou vyšší než u studentů středních škol.

Při zodpovídání otázky, *Jste spokojeni se svojí finanční situací?*, vybírali studenti odpověď ze čtyř možností – ano, téměř ano, spíše ne, ne. Porovnání studentů vyplývá z následující tabulky. N značí počet studentů, kteří vybrali danou odpověď, R vyjadřuje jejich procentuální zastoupení v rámci jejich skupiny studentů. Z výsledků je patrná **nižší spokojenost s finanční situací u vysokoškolských studentů** oproti středoškolským.

Tabulka 13 Přehled zaznamenaných odpovědí – spokojenost s finanční situací

Odpověď	SŠ		VŠ	
	N	R	N	R
ano	11	28%	6	15%
téměř ano	22	55%	17	43%
spíše ne	7	18%	13	33%
ne	0	0%	4	10%

Zdroj: vlastní zpracování

U otázky, *Umožňuje Vám finanční situace naplnění životních cílů a hodnot?*, bylo zastoupení odpovědí velmi podobné otázce předchozí, o čemž nasvědčuje následující tabulka. Výsledky ukazují opět nižší možnost naplnění cílů u vysokoškolských studentů před studenty střední školy.

Tabulka 14 Přehled zaznamenaných odpovědí – naplnění životních hodnot

Odpověď	SŠ		VŠ	
	N	R	N	R
ano	10	25%	4	10%
téměř ano	17	43%	19	48%
spíše ne	8	20%	11	28%
ne	5	13%	6	15%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 15 Spokojenost s kvalitou života a finanční situací

Odpověď	Průměrná subjektivní kvalita života	Medián subjektivní kvality života	Průměrná přepočtená kvalita života	Medián přepočtené kvality života
ano	79,47 %	80 %	84 %	87 %
téměř ano	75,17 %	75 %	78,38 %	80,8 %
spíše ne	73 %	75 %	75,48 %	78,5 %
ne	77,5 %	75 %	77,5 %	74,5 %

Zdroj: vlastní zpracování

Při porovnání spokojenosti se životem a spokojenosti s finanční situací nebyly zjištěny významné rozdíly, jak nasvědčuje předchozí tabulka. Průměrné hodnoty ani mediány se významně nelišily v závislosti na uváděných odpovědích. Uváděná kvalita života nebyla ovlivněna finanční situací jedince.

6 Závěr

Bakalářská práce se zabývala kvalitou života u studentů středních a vysokých škol. Studenti jsou zvláštní skupinou se svými specifickými hodnotami a životními cíli. A právě tomu, co daní studenti považují za důležité, se tato práce věnovala.

Křivohlavý v knize *Psychologie nemoci* [14] zmiňuje, že nejčastěji uváděnými životními hodnotami jsou zdraví, rodina, zaměstnání, náboženství a finance, což z velké části koresponduje s provedeným výzkumem.

Výsledky šetření ukázaly, že vybraní respondenti považují za kvalitní život takový, v němž mají fungující rodinu, dobré zdraví, kvalitní sociální oporu ať už v přátelích nebo v partnerovi a kvalitní vzdělání, které se poté váže na zaměstnání a případné budování kariéry, což se dále odrazí v slušném ekonomickém zázemí. Tyto vybrané hodnoty byly pro obě skupiny studentů stejné, přesto porovnání výsledků prokázalo, že i za poměrně krátkou dobu, při přechodu ze střední školy na vysokou, se změnil hodnotový žebříček studentů. Rozdíly byly zřejmé především v pořadí a důležitosti jednotlivých hodnot. Středoškolská studenti se vzhledem k vysokoškolským více přikláněli k rodině a partnerovi, a to nejen co se týká četností, se kterými tyto hodnoty jmenovali. Důležitost i spokojenost s nimi byla větší než u studentů vysoké školy. Oproti tomu u vysokoškolských studentů vzrostl význam, co se týká zdraví, přátel a hlavně vzdělání. Obecně lze říci, že témata, která byla uváděna jako nejdůležitější, byla současně kladena dopředu tabulky, stejně tomu bylo i z hlediska spokojenosti.

Křivohlavý [14] porovnával životní cíle starších a mladších lidí. Zatímco starší lidé se více přiklánějí k sociálním činnostem, životním podmínkám a víře, mladší jedinci považují za důležitější zaměstnání, sociální vztahy mimo rodinu, finance. Vedle toho tu jsou také stabilní hodnoty jako rodina a zdraví, které jsou preferované po celý lidský život, nijak významně se nemění v závislosti na věku, což bylo potvrzeno i v tomto výzkumu.

Výzkum ukázal rozdíly i v důvodech, se kterými si studenti dané životní oblasti volili, největší posun byl vidět u rodiny. Většina studentů střední školy bere rodinu jako

místo, kam se může kdykoliv vracet, místo, kde jsou rodiče, kteří svého potomka vždy podrží, pomůžou mu, vyslechnou ho. Pro studenty vysoké školy tyto důvody platí také, přesto důležitost rodiny vidí i v jiných věcech, jako je zázemí a jistota, vliv tohoto prostředí na budoucnost, dobré vztahy s rodinou, porozumění nebo pocit spokojenosti. Mnozí z nich do rodiny počítají i svého partnera a za důležitou hodnotu považují utvoření vlastní rodiny.

Respondenti dále ohodnocovali na stupnici od 0 do 100 % svoji celkovou spokojenost se životem. Průměrná hodnota pro studenty střední školy byla 77 %, studenti vysoké školy zhodnotili svoji spokojenost na 74 %. Výzkum sice prokázal vyšší spokojenost u mladších studentů, avšak nebyl zjištěn velký rozdíl a vzhledem k malému počtu respondentů nelze tento závěr zobecňovat. Na druhou stranu obě hodnoty jsou poměrně vysoké, což svědčí o celkové spokojenosti s kvalitou života respondentů.

Vedle kvality života byli všichni respondenti dotázáni na jejich finanční situaci. Porovnání studentů opět přineslo viditelné rozdíly mezi oběma skupinami. Studenti vysoké školy jsou více finančně samostatní než středoškolští studenti. Někteří z nich již nežijí s rodiči, ale bydlí sami, s partnerem či přáteli, při studiu si často přivydělávají a nejsou už tak závislí na penězích od rodičů. Přestože si průměrný student vysoké školy přivydělá při studiu více než student střední školy, výsledky šetření ukázaly, že s finanční spokojeností studentů, je tomu přesně naopak. Studenti střední školy jsou se svojí finanční situací mnohem spokojenější než starší respondenti. Při porovnání spokojenosti se životem a spokojenosti s finanční situací nebyly u dotázaných studentů zjištěny významné rozdíly. Uváděná kvalita života nebyla ovlivněna finanční situací jedince.

Zajímavé výsledky by při budoucím šetření mohl poskytnout obdobný výzkum a následné porovnání s tímto výzkumem. Dalším námětem do budoucna je i genderové srovnání respondentů.

Jak již bylo řečeno, počítá se s tím, že aspekty, které daná osoba považuje za podstatné, se v průběhu jejího života mění, což prokázal i tento výzkum. Přechod ze střední školy na vysokou je sice jen pár let, krátké časové období, ovšem pro jednotlivce tento posun znamená hodně. Přichází dospělost, odloučení od rodičů,

čas na založení vlastní rodiny, volba zaměstnání, touha něco dokázat. Je toho hodně a zvláště v dnešní uspěchané době, neustálém vývoji, kdy jsou na člověka kladeny stále větší nároky. Tudíž není divu, že studenti vysokých škol vidí zatím svoji budoucnost trochu skeptičtěji než mladší studenti.

7 Seznam použité literatury

- [1] VAĎUROVÁ, Helena a Pavel MŮHLPACHR. Kvalita života: teoretická a metodologická východiska. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2005, 143 s. ISBN 80-210-3754-7.
- [2] SLEZÁČKOVÁ, Alena. Průvodce pozitivní psychologií: nové přístupy, aktuální poznatky, praktické aplikace. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 304 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4735-078.
- [3] Kvalita života v kontextech vzdělávání: vědecká monografie. Vyd. 1. Editor Jana Doležalová, Jana Ondráková, Inetta Nowosad. Zielona Góra: Wydawatelství Zielonogórské univerzity, 2011, 269 s. ISBN 978-83-7481-402-7.
- [4] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie zdraví. Vyd. 3. Praha: Portál, 2009. ISBN 80-736-7568-4.
- [5] PAYNE, Jan. Kvalita života a zdraví. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2005, 629 s. ISBN 80-725-4657-0.
- [6] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Jak zvládat stres. Praha: Grada - Avicenum, 1994, 190 s. ISBN 80-716-9121-6.
- [7] Obezita v ČR i ve světě. Obezita [online]. © 2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.obezita.cz/obezita/v-cr-a-ve-svete/>
- [8] Příčiny obezity. Obezita [online]. © 2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.obezita.cz/obezita/priciny-obezity/>
- [9] Rizikové faktory. Obezita [online]. © 2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.obezita.cz/obezita/rizikove-faktory/>
- [10] Body Mass Index. Fithall [online]. © 2015 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.fithall.cz/rest/tipy/bmi.html>
- [11] TUČEK, Milan. Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí. Praha: SLON, 2003. 428 s. ISBN 80-86429-22-9.
- [12] DVORÁK, Jan. Odmaturuj! ze společenských věd. Aktualiz. vyd. 1. Brno: Didaktis, c2008, 256 s. Odmaturuj!. ISBN 978-80-7358-122-0.
- [13] Statistika rodinných účtů. Český statistický úřad [online]. 24. 1. 2012 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/rodinne_ucty
- [14] KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Psychologie nemoci. Praha: Grada Publishing, 2002, 200 s. ISBN 80-247-0179-0.
- [15] STRNADOVÁ, Věra. Kurz psychologie. 3. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009, 309 s. ISBN 978-807-0415-993.

- [16] HEŘMANOVÁ, Eva. Koncepty, teorie a měření kvality života. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2012, 239 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), 54. sv. ISBN 978-807-4191-060.
- [17] DITTRICHOVÁ, Jaroslava. Základy financí. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 214 s. ISBN 978-80-7435-409-0.
- [18] FILIP, Miloš. Osobní a rodinné bohatství: kam s penězi. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2006, xv, 474 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), 54. sv. ISBN 80-717-9416-3.
- [19] ČMEJRKOVÁ, Světlá, František DANEŠ a Jindra SVĚTLÁ. Jak napsat odborný text. Vyd. 1. Praha: Leda, 2005, 629 s. ISBN 80-859-2769-1.

8 Seznam obrázků

Obr. 1 Maslowova pyramida potřeb.....	20
---------------------------------------	----

9 Seznam tabulek

Tabulka 1 Důležité oblasti při posuzování kvality života	7
Tabulka 2 Vývoj počtu studentů na jednotlivých stupních vzdělání	23
Tabulka 3 Přehled významných životních cílů (SŠ)	32
Tabulka 4 Méně časté hodnoty a jejich četnosti (SŠ)	35
Tabulka 5 Porovnání obou škál života	36
Tabulka 6 Přehled významných životních cílů (VŠ)	37
Tabulka 7 Méně časté hodnoty a jejich četnosti (VŠ)	41
Tabulka 8 Porovnání obou škál života	42
Tabulka 9 Nejčastěji volené životní hodnoty	51
Tabulka 10 Nejčastější životní hodnoty, jejich průměrná důležitost a spokojenost	52
Tabulka 11 Počty zaznamenaných odpovědí – subjektivní kvalita života	53
Tabulka 12 Porovnání průměrného výdělku studentů středních a vysokých škol	53
Tabulka 13 Přehled zaznamenaných odpovědí – spokojenost s finanční situací	54
Tabulka 14 Přehled zaznamenaných odpovědí – naplnění životních hodnot	54
Tabulka 15 Spokojenost s kvalitou života a finanční situací	55
Tabulka 16 SŠ 1 - 10	69
Tabulka 17 SŠ 11 - 20	70
Tabulka 18 SŠ 21 - 30	71
Tabulka 19 SŠ 31 - 40	72
Tabulka 20 VŠ 1 - 10	73

Tabulka 21 VŠ 11 - 20	74
Tabulka 22 VŠ 21 - 30	75
Tabulka 23 VŠ 31 - 40	76

10 Seznam grafů

Graf 1 Vývoj průměrné hrubé mzdy	22
Graf 2 Struktura spotřebních vydání u domácností	22
Graf 3 Vývoj počtu studentů na jednotlivých stupních vzdělání	24
Graf 4 Charakteristika souboru	30
Graf 5 Rodina – důležitost a spokojenost (SŠ)	33
Graf 6 Zdraví – důležitost a spokojenost (SŠ)	33
Graf 7 Partner – důležitost a spokojenost (SŠ)	34
Graf 8 Přátelé – důležitost a spokojenost (SŠ)	34
Graf 9 Vzdělání - důležitost, spokojenost (SŠ)	35
Graf 10 Celková spokojenost se životem (SŠ)	36
Graf 11 Rodina – důležitost a spokojenost (VŠ)	38
Graf 12 Vzdělání, kariéra – důležitost a spokojenost (VŠ)	39
Graf 13 Kariéra a pracovní uplatnění – důležitost a spokojenost (VŠ)	39
Graf 14 Zdraví – důležitost a spokojenost (VŠ)	40
Graf 15 Přátelé – důležitost a spokojenost (VŠ)	40
Graf 16 Partner – důležitost a spokojenost (VŠ)	41
Graf 17 Celková spokojenost se životem (VŠ)	42
Graf 18 Přivýdělek při studiu (SŠ)	43
Graf 19 Průměrný měsíční výdělek (SŠ)	44
Graf 20 Měsíční útrata (SŠ)	44

Graf 21 Spokojenost s finanční situací (SŠ)	45
Graf 22 Možnost naplnění životních cílů (SŠ).....	46
Graf 23 Bydlení (VŠ)	46
Graf 24 Přivýdělek při studiu (VŠ)	47
Graf 25 Průměrný měsíční výdělek (VŠ)	48
Graf 26 Průměrná útrata (VŠ).....	48
Graf 27 Vystačíte s penězi? (VŠ).....	49
Graf 28 Spokojenost s finanční situací (VŠ).....	50
Graf 29 Možnost naplnění životních cílů (VŠ)	50

11 Přílohy

11.1 Vzor použitého dotazníku

Dobrý den,

jmenuji se Šárka Myšková a jsem studentkou Finančního managementu Univerzity Hradec Králové. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění dotazníku Kvalita života a Vaše finanční situace. Dotazník je zcela anonymní a použiji ho výhradně k vypracování své bakalářské práce na téma Kvalita života a výzkum hodnotového systému současné generace. Kvůli zajištění úspěšnosti výzkumu Vás prosím, abyste odpovídal/a podle pravdy.

Předem děkuji za Váš čas.

Kvalita života

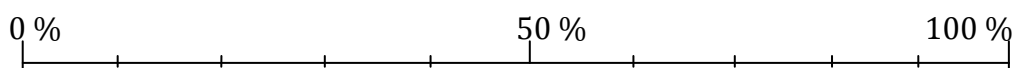
Metoda **SEIQoL** - Schedule for the Evaluation of Individual Quality of Life

Důležitost	Životní oblast, cíl, hodnota	Spokojenost

Σ 100 %

od 1 do 100 %

Celková spokojenost se životem

Návod: Nejprve si zvolte pro Vás 5 nejdůležitějších životních oblastí, cílů, ty vepište do prostředního sloupce tabulky. U každé oblasti, cíle napište důvod, proč jste si vybrali zrovna tuto danou oblast. Poté pro každou oblast uveďte, jak je pro Vás důležitá (levý sloupec). Hodnoty volte tak, aby jejich celkový součet byl 100. V pravém sloupci uveďte, jak moc jste s danými životními oblastmi spokojeni. Hodnota 1 znamená, že vůbec nejste spokojeni, hodnota 100, že jste spokojeni maximálně. Nakonec udělejte křížek na ose, která vyjadřuje Vaši aktuální spokojenost se svým životem.

Vaše finanční situace

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- žena muž

2. Jaký je Váš věk?

- 17 - 18 21 - 22
 19 - 20 23 - a více

3. V současné době studujete?

- střední školu vysokou školu

4. Kde bydlíte?

- s rodiči v bytě či domě osobního vlastnictví
 v nájmu

5. Dostáváte od rodičů kapesné? Pokud ano v jaké výši?

- ano ..... ne

6. Pracujete při studiu? Pokud odpovíte ne, otázky 7, 8 přeskočte.

- ano ne

7. V jakém pracovním poměru pracujete?

- hlavní pracovní poměr dohoda o provedení práce, o pracovní činnosti
 částečný pracovní poměr podnikání

8. Jaký je Váš čistý měsíční výdělek?

- do 2 000 Kč 5 000 – 10 000 Kč
 2 000 – 5 000 Kč nad 10 000 Kč

9. Kolik měsíčně utratíte za ...?

- náklady na bydlení ..... volný čas, zábava .....
 oblečení ..... telefon, internet .....
 jídlo, potraviny ..... cigarety, alkohol .....
 doprava a jízdné ..... ostatní .....
 studium .....

10. Kolik měsíčně celkem utratíte?

☐ do 2 000 Kč	☐ 5 000 – 10 000 Kč
☐ 2 000 – 5 000 Kč	☐ nad 10 000 Kč

11. Vystačíte s penězi? Pokud odpovíte ne, otázku 12 přeskočte.

☐ ano	☐ ne

12. Jakou částku měsíčně ušetříte?

☐ 0 – 2 000 Kč	☐ 2 000 Kč a více

13. Jste spokojeni se svojí finanční situací?

☐ ano	☐ spíše ne
☐ téměř ano	☐ ne

14. Umožňuje Vám finanční situace naplnění životních cílů a hodnot?

☐ ano	☐ spíše ne
☐ téměř ano	☐ ne

11.2 Souhrnný přehled dat získaných metodou SEIQoL

V následujících tabulkách jsou znázorněny životní hodnoty všech 80 respondentů (R), jejich důležitost (D) a spokojenost s nimi (S) tak, jak byly studenty zaznamenány do jednotlivých dotazníků. CS představuje jejich celkovou spokojenost se životem, přepočít je vyjádřením hodnoty celkové spokojenosti z pěti životních cílů. Pro větší přehlednost jsou data rozdělena do osmi tabulek vždy po deseti respondentech.

Tabulka 16 SŠ 1 - 10

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	CS	Přepočít
1	rodina	seberealizace	vzdělání	kariéra	cestování	90%	74%
D	30%	20%	20%	20%	10%		
S	100%	90%	80%	20%	60%		
2	partner	rodina	peníze	jistoty	zábava	60%	75,80%
D	40%	50%	2%	1%	7%		
S	70%	90%	50%	40%	20%		
3	rodina	přátelé	zdraví	vzdělání	volný čas	70%	54,50%
D	30%	25%	20%	15%	10%		
S	50%	60%	60%	50%	50%		
4	zdraví	psychika	rodina	kariéra	přátelé	70%	80,25%
D	35%	20%	15%	15%	15%		
S	90%	60%	90%	60%	95%		
5	rodina	vzdělání	budoucnost	zdraví	peníze	70%	72,50%
D	50%	15%	15%	10%	10%		
S	100%	30%	40%	70%	50%		
6	rodina	přátelé	vzdělání	úcta	zdraví	75%	60,50%
D	25%	25%	15%	15%	20%		
S	50%	70%	50%	60%	70%		
7	zdraví	rodina	vztahy	partner	práce	65%	64,75%
D	40%	25%	15%	15%	5%		
S	75%	60%	35%	70%	80%		
8	partner	rodina	duš. pohoda	zdraví	přátelé	90%	87,25%
D	15%	25%	25%	25%	10%		
S	30%	100%	95%	100%	90%		
9	rodina	zdraví	duš. pohoda	vzdělání	partner	80%	84,75%
D	25%	25%	20%	15%	15%		
S	90%	80%	80%	90%	85%		
10	rodina	zdraví	práce	partner	peníze	90%	80,80%
D	25%	40%	4%	25%	6%		
S	100%	60%	50%	100%	80%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 17 SŠ 11 - 20

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
11	zdraví	rodina	vzdělání	seberealiz.	volný čas	75%	87,75%
D	80%	5%	5%	5%	5%		
S	95%	85%	50%	40%	60%		
12	rodina	partner	zázemí	volný čas	kompromisy	70%	79,00%
D	35%	35%	15%	5%	10%		
S	85%	95%	60%	40%	50%		
13	rodina	sport	přátelé	zdraví	peníze	80%	88,50%
D	45%	25%	10%	15%	5%		
S	100%	100%	60%	60%	70%		
14	rodina	vzdělání	volný čas	zdraví	peníze	65%	78,25%
D	40%	20%	20%	15%	5%		
S	100%	20%	100%	70%	75%		
15	partner	přátelé	rodina	zdraví	práce	80%	91,00%
D	20%	10%	50%	10%	10%		
S	70%	90%	100%	90%	90%		
16	kariéra	seberealiz.	cestování	duš. pohoda	vztahy	80%	78,00%
D	30%	20%	10%	20%	20%		
S	70%	80%	50%	80%	100%		
17	zdraví	vztahy	jistoty	vzdělání	peníze	80%	98,83%
D	95%	2%	2%	0,50%	0,50%		
S	99%	100%	99%	60%	100%		
18	rodina	škola	přátelé	zábava	zdraví	70%	77,50%
D	30%	20%	15%	20%	15%		
S	90%	40%	70%	100%	80%		
19	práce	rodina	zábava	cestování	vzdělání	70%	64,50%
D	10%	40%	10%	15%	25%		
S	50%	100%	40%	20%	50%		
20	rodina	partner	přátelé	kariéra	zdraví	50%	64,50%
D	35%	25%	10%	5%	25%		
S	90%	90%	50%	10%	20%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18 SŠ 21 - 30

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
21	rodina	zdraví	partner	duš. pohoda	přátelé	70%	81,50%
D	15%	25%	25%	25%	10%		
S	100%	70%	100%	60%	90%		
22	partner	zdraví	vzdělání	seberealiz.	rodina	90%	86,25%
D	25%	25%	12,5%	12,5%	25%		
S	90%	90%	70%	60%	100%		
23	rodina	zázemí	přátelé	vzdělání	peníze	65%	79,00%
D	30%	10%	20%	20%	20%		
S	90%	100%	80%	40%	90%		
24	přátelé	rodina	partner	zábava	peníze	70%	83,75%
D	25%	20%	30%	20%	5%		
S	80%	60%	95%	100%	65%		
25	seberealiz	přátelé	rodina	kariéra	zdraví	80%	79,30%
D	30%	20%	25%	12%	13%		
S	70%	85%	100%	60%	70%		
26	zdraví	rodina	přátelé	koničky	vztahy	100%	96,60%
D	22%	17%	22%	22%	17%		
S	100%	90%	100%	100%	90%		
27	rodina	přátelé	škola	zdraví	volný čas	80%	92,10%
D	55%	5%	8%	30%	2%		
S	100%	50%	50%	100%	30%		
28	rodina	přátelé	škola	zdraví	peníze	70%	78,00%
D	30%	30%	10%	20%	10%		
S	80%	90%	60%	80%	50%		
29	rodina	partner	seberealiz.	přátelé	peníze	80%	92,50%
D	45%	20%	20%	5%	10%		
S	100%	90%	90%	90%	70%		
30	partner	rodina	volný čas	přátelé	kariéra	75%	87,00%
D	30%	25%	15%	15%	15%		
S	100%	90%	90%	90%	50%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 19 SŠ 31 - 40

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
31	partner	rodina	přátelé	fotbal	škola	85%	96,32%
D	80%	8%	6%	4%	2%		
S	100%	99%	80%	80%	20%		
32	rodina	zdraví	vztahy	práce	partner	92%	97,13%
D	28%	22%	15%	10%	25%		
S	100%	99%	89%	90%	100%		
33	rodina	zdraví	partner	kariéra	duš. pohoda	94%	99,00%
D	30%	30%	20%	10%	10%		
S	100%	100%	100%	90%	100%		
34	rodina	zdraví	seberealiz.	vzdělání	přátelé	80%	81,65%
D	30%	25%	20%	13%	12%		
S	85%	75%	75%	80%	100%		
35	partner	vzdělání	rodina	zábava	zdraví	95%	88,35%
D	30%	15%	30%	15%	10%		
S	80%	70%	100%	99%	90%		
36	rodina	přátelé	vzdělání	volný čas	peníze	70%	57,50%
D	25%	25%	20%	15%	15%		
S	90%	30%	70%	40%	50%		
37	rodina	partner	přátelé	vzdělání	peníze	80%	89,10%
D	35%	35%	15%	10%	5%		
S	97%	99%	80%	70%	30%		
38	přátelé	peníze	duš. pohoda	kariéra	rodina	70%	67,00%
D	30%	15%	25%	20%	10%		
S	80%	70%	70%	50%	50%		
39	rodina	partner	vztahy	kariéra	seberealiz.	90%	94,50%
D	35%	30%	15%	15%	5%		
S	100%	100%	95%	75%	80%		
40	rodina	přátelé	zdraví	vzdělání	partner	65%	76,00%
D	40%	20%	20%	5%	15%		
S	100%	100%	60%	50%	10%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20 VŠ 1 - 10

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
1	rodina	partner	přátelé	seberealiz.	zdraví	60%	83,00%
D	20%	20%	20%	10%	30%		
S	80%	90%	80%	60%	90%		
2	duš. pohoda	partner	rodina	zdraví	přátelé	85%	94,50%
D	15%	25%	25,0%	20,0%	15%		
S	80%	100%	90%	100%	100%		
3	partner	přátelé	rodina	zdraví	volný čas	85%	84,50%
D	30%	20%	20%	20%	10%		
S	95%	80%	85%	90%	50%		
4	kariéra	partner	zdraví	rodina	cestování	80%	96,40%
D	5%	60%	20%	20%	5%		
S	10%	99%	70%	100%	50%		
5	rodina	vzdělání	zdraví	přátelé	jistoty	50%	66,00%
D	30%	25%	20%	15%	10%		
S	95%	50%	50%	40%	90%		
6	cestování	partner	duš. pohoda	sport	přátelé	70%	84,50%
D	15%	25%	20%	25%	15%		
S	50%	100%	90%	85%	85%		
7	rodina	přátelé	vzdělání	zdraví	duš.pohoda	80%	83,00%
D	25%	20%	10%	25%	20%		
S	90%	85%	75%	80%	80%		
8	zdraví	rodina	práce	vzdělání	peníze	80%	74,00%
D	30%	20%	20%	15%	15%		
S	95%	100%	30%	80%	50%		
9	rodina	partner	zdraví	práce	přátelé	70%	74,00%
D	25%	25%	30%	10%	10%		
S	80%	80%	70%	50%	80%		
10	rodina	škola	volný čas	práce	přátelé	80%	72,00%
D	30%	30%	5%	15%	20%		
S	90%	80%	70%	10%	80%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 21 VŠ 11 - 20

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
11	rodina	vzdělání	partner	práce	přátelé	60%	63,00%
D	30%	10%	30%	15%	15%		
S	50%	60%	90%	10%	90%		
12	kariéra	rodina	jistoty	zdraví	partner	40%	42,00%
D	20%	20%	20,0%	20,0%	20%		
S	50%	50%	50%	30%	30%		
13	vzdělání	kariéra	rodina	přátelé	zdraví	75%	72,00%
D	20%	20%	20%	20%	20%		
S	80%	20%	90%	90%	80%		
14	práce	rodina	přátelé	zdraví	seberealiz.	85%	86,50%
D	15%	15%	15%	40%	15%		
S	60%	80%	90%	100%	80%		
15	zdraví	rodina	seberealiz.	kariéra	jistoty	90%	90,45%
D	40%	40%	10%	5%	5%		
S	90%	90%	90%	99%	90%		
16	partner	rodina	seberealiz.	volný čas	zdraví	70%	70,50%
D	10%	30%	20%	20%	20%		
S	0%	95%	70%	90%	50%		
17	vzdělání	zabezpečení	bydlení	brigáda	rodina	70%	54,00%
D	40%	20%	20%	5%	15%		
S	90%	50%	40%	0%	0%		
18	zdraví	rodina	peníze	vzdělání	kultura	75%	65,75%
D	70%	10%	5%	10%	5%		
S	85%	15%	15%	30%	20%		
19	rodina	přátelé	partner	zdraví	peníze	65%	65,75%
D	15%	25%	20%	25%	10%		
S	50%	75%	80%	90%	10%		
20	škola	práce	rodina	štěně	cestování	90%	72,25%
D	20%	10%	35%	25%	10%		
S	80%	20%	95%	70%	35%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 22 VŠ 21 - 30

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
21	peníze	zasadit strom	postavit dům	zplodit syna	povznesení se	57%	46,45%
D	2%	1%	2%	5%	90%		
S	60%	20%	0%	1%	50%		
22	zdraví	rodina	partner	přátelé	vzdělání	62,5%	64,00%
D	30%	20%	20%	20%	10%		
S	80%	60%	70%	40%	60%		
23	rodina	přátelé	peníze	zdraví	humor	60%	61,00%
D	30%	20%	20%	20%	10%		
S	80%	50%	20%	80%	70%		
24	rodina	zdraví	přátelé	vzdělání	zabezpečení	80%	88,00%
D	50%	20%	10%	10%	10%		
S	90%	90%	90%	80%	80%		
25	rodina	zdraví	partner	přátelé	vzdělání	80%	84,00%
D	25%	20%	20%	20%	15%		
S	80%	90%	80%	90%	80%		
26	rodina	zdraví	práce	přátelé	cestování	75%	86,50%
D	40%	40%	5%	10%	5%		
S	95%	90%	40%	95%	20%		
27	rodina	partner	přátelé	vzdělání	zdraví	90%	98,10%
D	40%	40%	5%	5%	10%		
S	100%	99%	90%	90%	95%		
28	rodina	partner	vzdělání	volný čas	seberealiz.	80%	82,50%
D	30%	25%	15%	15%	15%		
S	85%	90%	85%	70%	75%		
29	rodina	vzdělání	zdraví	cestování	peníze	80%	85,50%
D	30%	25%	25%	10%	10%		
S	95%	90%	90%	60%	60%		
30	rodina	vzdělání	peníze	přátelé	láska	75%	79,75%
D	40%	10%	10%	15%	25%		
S	90%	50%	30%	80%	95%		

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 23 VŠ 31 - 40

R	Hodnota1	Hodnota2	Hodnota3	Hodnota4	Hodnota5	QL	Přepočet
31	rodina	vzdělání	peníze	přátelé	láska	80%	83,1%
D	30%	15%	10%	15%	30%		
S	95%	70%	60%	60%	97%		
32	vzdělání	partner	kariéra	rodina	cestování	80%	78%
D	30%	25%	20%	15%	10%		
S	80%	80%	70%	80%	80%		
33	rodina	škola	práce	kariéra	peníze	65%	62%
D	50%	20%	10%	10%	10%		
S	100%	10%	0%	0%	100%		
34	zdraví	rodina	práce, kariéra	jistoty	přátelé	75%	74,5%
D	25%	25%	15%	20%	15%		
S	80%	100%	50%	50%	80%		
35	zdraví	rodina	partner	přátelé	volný čas	70%	78%
D	35%	30%	20%	10%	5%		
S	95%	95%	15%	90%	85%		
36	duš.pohoda	jistoty	rodina	vzdělání	zdraví	75%	79%
D	25%	15%	25%	15%	20%		
S	70%	60%	90%	80%	90%		
37	zdraví	rodina	kariéra	peníze	přátelé	75%	74,5%
D	25%	25%	15%	20%	15%		
S	80%	100%	50%	50%	80%		
38	zdraví	rodina	práce	peníze	cestování	80%	81,75%
D	30%	25%	15%	20%	10%		
S	95%	80%	95%	70%	50%		
39	vzdělání	přátelé	volný čas	jistoty	peníze	92%	94,75%
D	35%	20%	25%	10%	10%		
S	100%	90%	95%	90%	90%		
40	vzdělání	rodina	přátelé	partner	zdraví	90%	87%
D	40%	20%	10%	10%	20%		
S	80%	100%	60%	100%	95%		

Zdroj: vlastní zpracování

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Fakulta informatiky a managementu
Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Zadání k závěrečné práci

Jméno a příjmení studenta: **Šárka Myšková**
Obor studia: **Finanční management**
Jméno a příjmení vedoucího práce: **Věra Strnadová**

Název práce:
Kvalita života a výzkum hodnotového systému současné generace

Název práce v AJ:
Quality of life and the research of value system of the present generation

Podtitul práce:

Podtitul práce v AJ:

Cíl práce: Porovnání kvality života studentů středních a vysokých škol pomocí metody SEIQoL také v souvislosti na jejich finanční situaci a následné vyvození výsledků.

Osnova práce:
1. Úvod
2. Cíl práce
3. Teoretická část
4. Praktická část
5. Shrnutí výsledků
6. Závěr
7. Seznam použité literatury

Projednáno dne: *12. 6. 2014*

Podpis studenta *Myšková*

V. Strnadová
Podpis vedoucího práce